

Mazowsze
na Filmowo

PRZEWODNIK

mazowsze.travel

Mazowsze.
serce Polski

MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Wydawca Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna
ul. Nowy Świat 27/2, 00-029 Warszawa, www.mrot.pl
tel.: +48 22 877 20 10

Teksty Marek Szymański

Redaktor Jolanta Sieradzka-Kasprzak

Korekta merytoryczna Marek Szymański, Dominika Borówka,
Magdalena Budkiewicz-Sucheka

Współpraca Adam Jasiński, Adam Pawliszak

Korekta językowa Grzegorz Berent

Zdjęcia East News/Polfilm, FilMOTEKA Narodowa,
Reporter, FOTONOVA, Hotel Trylogia,
Urząd Miasta i Gminy Mrozy, T.C.D/VISUAL Press Agency,
Archiwum MROT, Archiwum Euro Pilot

Opracowanie i redakcja Euro Pilot Sp. z o.o.
ul. Konarskiego 3, 01-355 Warszawa
europilot.com.pl

Warszawa, 2026

ISBN 978-83-8218-366-5

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana bez pisemnej zgody Wydawcy.

Fundusze Europejskie
dla Mazowsza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Mazowsze.
serce Polski

Publikacja realizowana w ramach projektu pn. „Rozwój oferty szlaków turystycznych Mazowsza” współfinansowanego z Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027, Priorytet: Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu, Działanie: Kultura i turystyka.

Mazowsze
na Filmowo

Mazowsze. Dziś – serce Polski. W okresie kształtowania się Rzeczypospolitej przez ponad trzy stulecia – odrębne państwo. W centrum regionu zachwyca stolica, pełna wrażeń, atrakcji i kontrastów, ze słynnymi zabytkami i biznesowym city, które sięga chmur. Wokół rozciąga się kraina równie niezwykła, która kusi pejzażem pól, łąk i lasów, malowniczo przeplecionych błękitnymi wstęgami rzek. To idealny kierunek na dłuższe i krótsze wypadki rowerowe, rodzinne kajakowanie i leśne wędrówki. Wyprowadź przez Mazowsze to prawdziwa przygoda, której trasę znaczą średniowieczne zamki, szlacheckie dwory, świątynie wielu wyznań, pola wielkich bitew i krajobrazy, których różnorodność od lat przyciąga filmowców. Cały ten świat to olbrzymi skarbiec historii, kultury i przyrody. Wystarczy stanąć u jego granic i wypowiedzieć zaklęcie: Mazowsze, otwórz się! A później podążać wybranym szlakiem.

Gdzie naprawdę mieści się siedziba biskupa z serialu *Ojciec Mateusz*? Jak dotrzeć do karczmy Jankiela z wajdowskiej adaptacji *Pana Tadeusza*? Odpowiedzi na te i inne pytania związane z ulubionymi filmami i serialami można znaleźć na szlaku **Mazowsze na Filmowo**. Drogę do miejsc znanych z dużego i małego ekranu wskaże miłośnikom filmów niniejszy przewodnik. Wycieczka tropem realizowanych na Mazowszu produkcji pozwoli kinomanom zobaczyć plenery, które zachwyciły reżyserów i scenografów, poznać tajemnice powstawania kinowych i telewizyjnych obrazów oraz odkryć urodę i różnorodność tego regionu. Na szlaku można znaleźć średniowieczne zamki (Czersk), twierdze obronne (Modlin), zabytkowe katedry (Płock), urokliwe rzeki (Liwiec), bogactwo flory i fauny (Puszcza Kampinoska), a także tętniącą życiem stolicę z Zamkiem Królewskim, dostojną ulicą Senatorską i bogactwem wielokulturowości prawobrzeża. Miejsc, których walory wykorzystano w filmach, jest na Mazowszu bardzo dużo. Ciągłe pojawiają się kolejne, bo przecież wciąż powstają nowe filmy i serie, które podbijają serca widzów. Warto zobaczyć je także poza kadrem.

Marek Szymański, autor książki *Polska na filmowo*

Więcej informacji na temat szlaków i atrakcji Mazowsza na portalu mazowsze.travel.

Filmowe ciekawostki

O mazowieckim **Krasnosielcu** zrobiło się w ostatnim czasie głośno. 4 kwietnia 2023 roku minęło bowiem 100 lat od powstania jednej z największych na świecie wytwórni filmowych – Warner Bros. Jej twórcami było czterech braci, a trzech z nich – Albert, Sam i Harry – przyszło na świat właśnie w Krasnosielcu jako Aaron, Szmul i Hirsch Wonsal. Przypomina o tym odsłonięta z okazji jubileuszu tablica pamiątkowa w parku, który zyskał imię Braci Warner, a także filmowy mural na budynku urzędu gminy. Czyż nie warto właśnie tutaj rozpocząć swoją filmową podróż po Mazowszu?

A może jednak w **Warszawie**, ulubienicy filmowców? Co roku producenci po kilkaset razy występują do władz stolicy o zezwolenia na realizację zdjęć. Przekłada się to na tysiące dni zdjęciowych, setki klapsów i ujęć, które można później oglądać na srebrnym ekranie.

Iluzjon – Muzeum Sztuki Filmowej. Magiczne kino studyjne w magicznym miejscu: w cichym otoczeniu Skweru Antoniego Słonimskiego. Po licznych przeprowadzkach ostatecznie zadowoliło się w wyremontowanym modernistycznym budynku dawnego Kina Stolica. Ambitny repertuar, pokazy filmu niemego, aktualności filmowe z Polski i ze świata, prelekcje. Kino pozostaje pod opieką artystyczną FilMOTEKI Narodowej.

📍 **ul. Narbutta 50a**, iluzjon.fn.org.pl

Fotoplastikon w Kamieniu Hoserów. Powstał w 1905 roku, co czyni go najstarszym czynnym fotoplastikonem w Europie. Kto dzisiaj pamięta, co to jest fotografia stereoskopowa? Archiwalne i współczesne trójwymiarowe fotografie zabierają widzów w dalekie podróże, ale także do dawnej Warszawy. Atmosfera

jak w przedwojennym kinie. Warszawski Fotoplastikon wykorzystano w kilku znanych serialach i filmach, takich jak **Stawka większa niż życie**, **Polskie drogi**, **Dom**, **Warszawa**.

📍 **Oddział Muzeum Powstania Warszawskiego**
Al. Jerozolimskie 51

fotoplastikonwarszawski.pl

Warszawski Festiwal Filmowy. Prestiżowa impreza o międzynarodowym charakterze, jedno z najważniejszych wydarzeń dla miłośników dobrego kina. Festiwal jest akredytowany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Federacji Producentów Filmowych, podobnie jak festiwale w Cannes, Wenecji czy Berlinie. Impreza organizowana cyklicznie w październiku.

🌐 wff.pl

Aleja Gwiazd i Kino Atlantic. Pasaż Wiecha biegnący obok budynków Ściany Wschodniej stał się warszawską Aleją Gwiazd. Między płytami chodnikowymi zainstalowano masywno-granitowe tablice z sentencjami takich gwiazd światowego kina, jak Penelope Cruz („*Moją ambicją jest być szczęśliwą*”), Woody Allen („*Jedyną rzeczą, którą chciałbym zmienić, jest moje życie*”) i wielu innych. Tuż obok, przy ulicy Chmielnej, znajduje się Kino Atlantic – w okresie międzywojennym najnowocześniejsze warszawskie kino. Atlantic także dzisiaj, dzięki zróżnicowanemu repertuariowi i klimatowi sprzed lat, przyciąga wielu widzów.

📍 **ul. Chmielna 33**
kinoatlantic.pl

WARSZAWA

Spacer z Ogrodu Saskiego do Nowego Miasta

Stolica jest niewyczerpanym źródłem inspiracji dla kolejnych pokoleń filmowców. Spacer po lewobrzeżnej Warszawie możemy rozpocząć od historycznego Ogrodu Saskiego – jednego z najpiękniejszych warszawskich parków z ciekawą filmową historią. To właśnie tutaj, przed zabytkową dziewiętnastowieczną Fontanną Wielką, która jest centralnym punktem ogrodu, rozegrała się kulminacyjna scena komedii romantycznej **Tylko mnie kochaj** (2006). Julia spotkała się przy fontannie z Michałem i małą Michaliną, która okazała się być ich wspólnym dzieckiem. W głównych rolach wystąpili Agnieszka Grochowska i Maciej Zakościelny. O tym, że **A OGRÓD SASKI** to doskonałe miejsce na randkę, przekonał się także tytułowy bohater komedii **Och, Karol** (reżyseria Jan Piechociński), który umówił się tutaj z jedną z dziewczyn.

W parku znalazł również schronienie słynny malarz-prymitywista, Nikifor Krynicki, w dramacie biograficznym **Mój Nikifor** (2004) z życiową rolą Krystyny Feldman. Filmowy Nikifor uciekł z własnego wernisazu z pobliskiej **B GALERII ZACHĘTA**

(Pl. Małachowskiego 3). Piękny, wybudowany w stylu włoskiego renesansu budynek Zachęty szczęśliwie ocalał w czasie wojny, a Niemcom służył jako „Haus der Deutschen Kultur” – Dom Kultury Niemieckiej. Nawiązuje do tego faktu pierwsza scena znanego dramatu wojennego **Akcja pod Arsenalem** (1977) w reżyserii Jana Łomnickiego. Szare

ZAMACH W ZACHĘCIE

Galeria Zachęta pełniła funkcje wystawiennicze od początku swojego istnienia, czyli od grudnia 1900 roku. Obecnie to najbardziej prestiżowa galeria prezentująca sztukę współczesną, jednak nie tylko ze sztuką związana jest historia tego miejsca. 16 grudnia 1922 roku zastrzelony został tutaj pierwszy prezydent RP Gabriel Narutowicz. Do zbrodni, której dokonał malarz Eligiusz Niewiadomski, doszło w atmosferze politycznej nagonki. Zabójca oddał do prezydenta trzy strzały z rewolweru. O tych dramatycznych wydarzeniach opowiada znakomity film Jerzego Kawalerowicza **Śmierć prezydenta** (1977). Scena zabójstwa powstała w autentycznych wnętrzach galerii.

📷 Krystyna Feldman (Nikifor) i Roman Gancarczyk (Marcin Włosiński) w filmie **Mój Nikifor**, fot. Tricolors/East News

Szeregi zorganizowały w tym miejscu akcję tzw. małego sabotażu, a Jan Bytnar „Rudy” ściągnął z budynku Zachęty hitlerowską flagę ze swastyką i zamienił ją na biało-czerwony sztandar. W rolę legendarnego „Rudego” wcielił się Cezary Morawski.

Tuż przy Zachęcie stoi hotel Victoria (ul. Królewska 11) – obecnie **SOFITEL VICTORIA** – zdecydowanie najbardziej „filmowy” hotel w Polsce. Wybudowano go w latach 70. XX wieku, a ponieważ należał wtedy do najbardziej luksusowych, chętnie wykorzystywały go ekipy filmowe. Tak jest zresztą do dzisiaj. Porucznik milicji Sławomir Borewicz – zagrany przekonująco przez Bronisława Cieślaka – zaprosił do hotelowej kawiarni swoją byłą żonę w serialu **07 zgłoś się** (1981, odcinek 12, **Ścigany przez samego siebie**). W eksmałżonkę Borewicza wcieliła się piosenkarka i aktorka Izabela Trojanowska. Lubił tu także wpadać inny superglin, komisarz Halski w serialu **Ekstradycja** (1995–1999, w głównej roli Marek Kondrat), choćby wtedy, gdy szukał noclegu u swojego kolegi – szefa hotelowej ochrony. Ale najsłynniejszą bez wątpienia scenę z Victorią w tle można zobaczyć w kultowej komedii **Miś** (1980) w reżyserii Stanisława Barei. Chcąc zaimponować kierowcy, goniec z wytwórni

filmowej wysiada przed hotelem i chwali się, że idzie tutaj na śniadanie. W rzeczywistości po wejściu do hotelowego holu wybiega drugim wyjściem do pobliskiego ohydneho baru z chamską obsługą.

Opuszczamy Ogród Saski oraz Plac Piłsudskiego i kierujemy się na historyczną ulicę Senatorską. Należy ona do reprezentacyjnych traktów stolicy. Stoją przy niej dawne magnackie rezydencje i pałace, a komunikacyjnie wiąże trzy ważne place

ŻYRAFA NA PLACU PIŁSUDSKIEGO

Nieomal naprzeciwko hotelu Sofitel Victoria usytuowany jest Grób Nieznanego Żołnierza, czyli ocalałe fragmenty arkad po zburzonym w czasie wojny Pałacu Saskim. Grób, upamiętniający bezimiennych żołnierzy poległych w obronie kraju, kilkakrotnie pojawia się w polskich filmach. Widać go m.in. w końcowej scenie **Warszawy** (2003) w reżyserii Dariusza Gajewskiego. Klara (Agnieszka Grochowska) i Paweł (Łukasz Garlicki) docierają po zmroku na Plac Piłsudskiego. Dookoła śnieg, a oni mają przed sobą niecodzienny widok: obok Grobu Nieznanego Żołnierza przechadza się żyrafa.

📍 Grób Nieznanego Żołnierza

Warszawy – Bankowy, Teatralny i Zamkowy. Kierując się w stronę Placu Zamkowego i Starówki, mijamy po prawej stronie **📍 KOŚCIÓŁ ŚW. ANTONIEGO PADEWSKIEGO** (ul. Senatorska 31/33), który można zobaczyć w filmie sensacyjnym **Jack Strong** (2013) Władysława Pasikowskiego. Słynny reżyser wykorzystał piękne kościelne krużganki do utrwalenia scen tajnych spotkań pułkownika Kuklińskiego z agentem CIA Davidem Fordenem. W krużgankach zwracają uwagę tablice wotywnie, część pochodzi z okresu międzywojennego. Świetną kreację pułkownika Kuklińskiego stworzył w filmie Marcin Dorociński. Dokładnie naprzeciw kościoła – w trzypiętrowym bloku przy ulicy Senatorskiej 24 – mieszkali bohaterowie serialu **Wojna domowa** (1965–1966). To z niego pochodzi słynna piosenka *Wojna domowa* (słowa: Ludwik Jerzy Kern, muzyka: Jerzy Matuszkiewicz).

Jeśli młodszy widzowie nie mieli okazji zobaczyć tego doskonałego serialu, z całą pewnością skojarzą inny – współczesny serial kryminalny **Glina** (2004–2008) ze świetnymi kreacjami Jerzego Radziwiłowicza i Macieja Stuhra. Nieco dalej – przy ulicy Senatorskiej 18a, róg Bielańskiej – stoi bowiem odrestaurowana kamienica, historycznie zwana

📍 KAMIENIĄ BRUNA, która była ważnym plenerem w serialu. Policjanci z komendy stołecznej obserwowali to miejsce, ponieważ pracowała tutaj Patrycja, dziewczyna lokalnego gangstera o pseudonimie Pulpet. I właśnie przed tym budynkiem Pulpet zginął

LIST MIŁOSNY DO POLSKI

Filmem, który przyczynił się do promocji Polski, a w dużej mierze samej Warszawy, jest komediodramat **Prawdziwy ból** w koprodukcji polsko-amerykańskiej (2024). Obraz wyreżyserował Jesse Eisenberg, a grający w nim Kieran Culkin zdobył za tę rolę Oscara w 2025 r. dla najlepszego aktora drugoplanowego. Na ekranie można zobaczyć m.in. Pomnik Powstania Warszawskiego, Pomnik Bohaterów Getta na Muranowie, a także hotel Sofitel Victoria, w którym zatrzymali się główni bohaterowie. Jesse Eisenberg, amerykański aktor żydowskiego pochodzenia, znany jest m.in. z roli w **The Social Network** (2010), gdzie wcielił się w Marka Zuckerberga. Aktor i reżyser podkreślał, że film jest jego „listem miłym do Polski”.

📷 Scenografia sklepu Wokulskiego na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie, fot. Marek Szymański

w wyniku mafijnych porachunków. Kamienica, wraz z całą północną pierzeją Placu Teatralnego, została zrekonstruowana w drugiej połowie lat 90. XX wieku. Szczególnie efektownie wygląda teraz fasada neorenesansowego Pałacu Jabłonowskich (ul. Senatorska 14/16), historycznego budynku stolicy, dawnego ratusza i siedziby władz miasta. Warto przejść dostojną ulicą Senatorską aż do Placu Zamkowego, bo po drodze jest co podziwiać. Na Placu Teatralnym stoi monumentalny budynek **Teatru Wielkiego – Opery Narodowej**, przed nim znajduje się barokowy Pałac Blanka, a obok klasycystyczny budynek Pałacu Prymasowskiego (ul. Senatorska 13/15).

Zanim po wypiciu wyśmienitej kawy na Placu Zamkowym ruszymy na podbój Krakowskiego Przedmieścia, skróćmy w lewo, w ulicę Podwale. Biegnie ona wzdłuż dawnych zabytkowych murów miejskich. Dla nas, obok niewątpliwych uroków tego zakątka, ważne są także akcenty filmowe. Na 📍 **ulicy PIWNEJ** – najdłuższej ulicy Starego Miasta – nakręcono scenę egzekucji w dramacie wojennym **Kamienie na szaniec** w reżyserii Roberta Glińskiego (2014). W filmowych kadrach widać najbliższą okolicę Kościoła św. Marcina (ul. Piwna 9/11). Nieco dalej, na 📍 **ulicy MOSTOWEJ**, powstała jedna z najbardziej wstrząsających scen superprodukcji

Miasto 44 w reżyserii Jana Komasy (2014). Pokazywała eksplozję transportera ładunków wybuchowych, który przypominał niewielki czołg. Filmowcom udało się oddać całą grozę tego wydarzenia: deszcz krwi i moc fali uderzeniowej po wybuchu. Tuż przy ulicy Mostowej (ul. Freta 8/10) mieści się 📍 **KOŚCIÓŁ DOMINIKANÓW ŚW. JACKA**. We wnętrzach tej wczesnobarokowej świątyni nakręcono pamiętną scenę pogrzebu Małego Rycerza w **Panu Wołodyjowskim** w reżyserii Jerzego Hoffmana (1969). Spacer możemy zakończyć w interesującym, choć rzadko odwiedzanym przez turystów miejscu: na **WIADUKCIE**

LALKA NA STARYM MIEŚCIE

Warszawiacy i rzesze turystów mogli podziwiać dekoracje filmowe na Starym Mieście oraz Mariensztacie, gdzie powstała część zdjęć do nowej adaptacji **Lalki** z Marcinem Dorocińskim w roli głównej (2026). Największe zainteresowanie budził jednak sklep Wokulskiego, który filmowcy umiejscowili obok Pałacu Staszica przy Krakowskim Przedmieściu. Decyzją prezydenta Warszawy, z uwagi na duże zainteresowanie mieszkańców i gości, dekoracje stały jeszcze przez kilka miesięcy po zakończeniu zdjęć.

📷 Pałac Kultury i Nauki

IM. STANISŁAWA MARKIEWICZA. Zabytkowy neorenesansowy wiadukt w ciągu ulicy Karowej odzyskał w ostatnich latach dawny blask, a widzowie mogą go pamiętać z serialu ***Stawka większa niż życie*** oraz filmu obyczajowego ***S@motność w sieci*** (2006). Pod wiaduktem znajduje się galeria, którą odwiedziła w filmie Magdalena Cielecka wcielająca się w postać Ewy.

PAŁAC Z WIDOKIEM

Nie sposób wyobrazić sobie zwiedzania filmowej Warszawy bez popularnego „Pekinu”, czyli Pałacu Kultury i Nauki. Jego sylwetkę możemy zobaczyć w kilkunastu (!) produkcjach filmowych. Na trzydziestym pięttrze znajduje się jedna z największych atrakcji stolicy – taras widokowy, z którego można podziwiać panoramę miasta. W budynku działa Centrum Warszawskiej Informacji Turystycznej (wejście od Emilii Plater). Pałac i jego wnętrza zagrały między innymi w komedii ***Miś***, dramacie obyczajowym ***Kulej. Dwie strony medalu***, serialu ***Eks-tradycja***, a także w międzynarodowej produkcji ***Ukryta gra*** (2019) z Billem Pullmanem i Robertem Więckiewiczem w rolach głównych.

Spacer zakątkami Starej Pragi

Po zakończeniu filmowego spaceru na Krakowskim Przedmieściu i ulicy Karowej, przeńmiemy się na drugą stronę Wisły, na długo niedocenianą przez turystów Pragę. Wizerunek prawobrzeżnej Warszawy – szczególnie jej najstarszej części – szybko się zmienia. Praga się rewitalizuje, powstają tutaj modne kluby, restauracje i nowoczesne centra handlowe, a zniszczone kamienice odzyskują dawny blask. Po przejechaniu autobusem lub tramwajem przez Most Śląsko-Dąbrowski (Aleja „Solidarności”) wysiadamy na przystanku Park Praski. Po prawej stronie widzimy strzeliste wieże **praskiej katedry** (zwyczajowo: **A KATEDRA ŚW. FLORIANA**), którą warto odwiedzić nie tylko dlatego, że zagrała w ***Czasie honoru***, ale również ze względu na bogaty wystrój i oryginalne tzw. sieciowe sklepienie.

Po drugiej stronie Alei „Solidarności” – tuż przy wejściu do Parku Praskiego – znajduje się dawny wybieg dla niedźwiedzi brunatnych, kiedyś popularne miejsce rodzinnych spotkań warszawiaków. Tytułowy bohater kultowego serialu ***Jan Serce*** (reż. Radosław Piwowarski, 1981) pożegnał się w tym miejscu z Mgiełką, którą poznał na balu dla samotnych. Kilkaśmetrów dalej zobaczymy charakterystyczną bizantyjską sylwetkę **B CERKWI METROPOLITALNEJ ŚW. MARII MAGDALENY**, znaną np. z kultowego ***Misia***. Stamtąd tylko krótki spacer dzieli nas od **Centrum Praskiego Konser**, gdzie na dzieci i młodzież czeka szczególnie atrakcja. To multimedialne centrum zabaw i edukacji **Kleks. Magia kina**, które inspirowane jest twórczością Jana Brzechwy, ale przede wszystkim filmem ***Akademia Pana Kleksa***. Zabawa, nie tylko dla dzieci, murowana! (kleksmagiakina.pl).

Cerkiew i stojący niegdyś obok **POMNIK BRATERSTWA BRONI** (tzw. Pomnik Czterech Śpiących) często pojawiały się w polskich filmach. Bodaj najsłynniejsze są kadry z kultowego ***Misia*** Stanisława Barei (1980), w którym widać węglarzy przejeżdżających

📽 Plan filmowy **Pianisty** w reżyserii Romana Polańskiego. Od lewej odtwórca głównej roli Adrien Brody (Władysław Szpilman) w towarzystwie reżysera, fot. Syrena/Reporter/Reporter Poland/East News

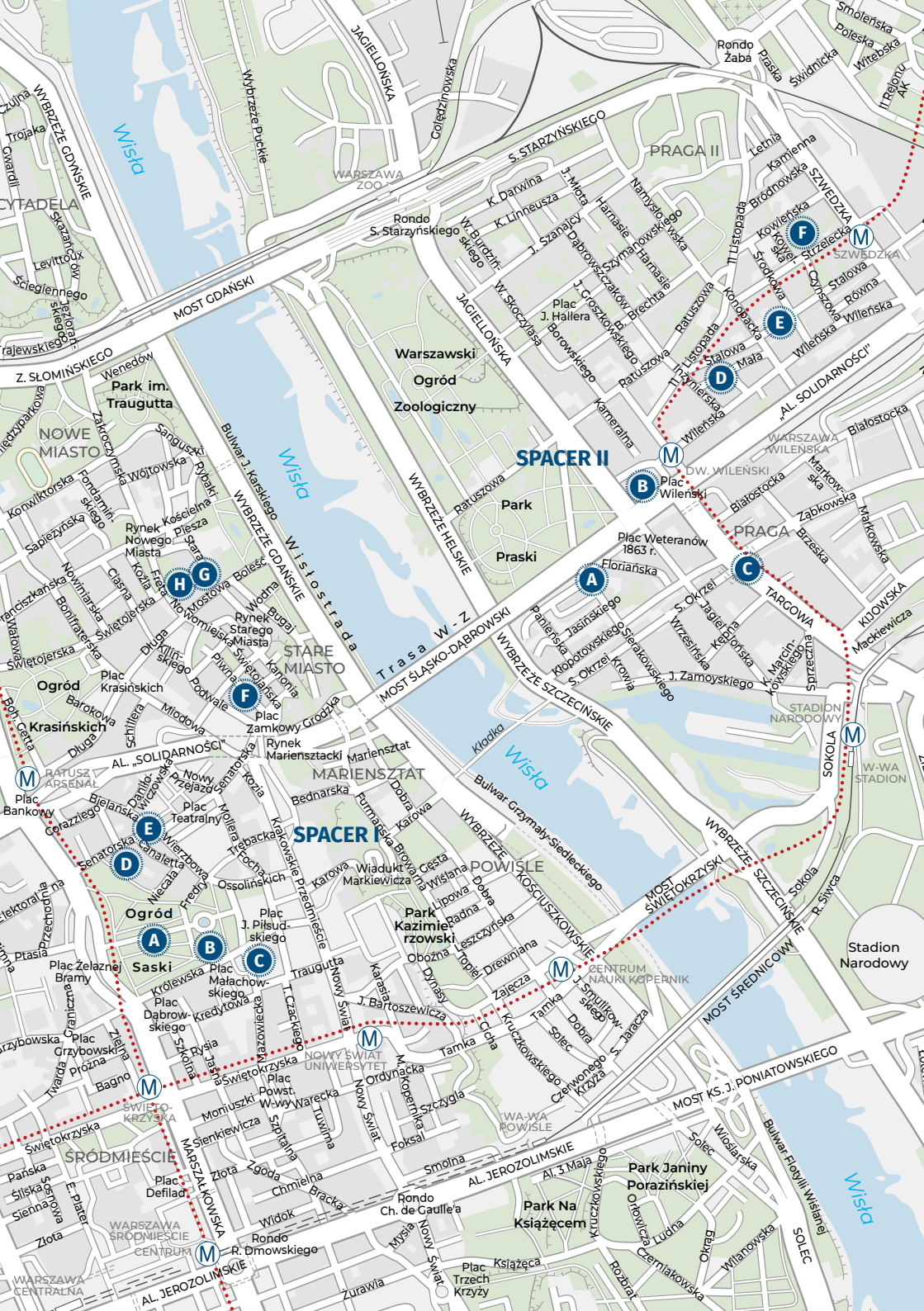
ulicą Targową, obok wspomnianego Pomnika Czterech Śpiących oraz budynku cerkwi. Pomnika nie zobaczymy już na Placu Wileńskim – został zdemontowany przy okazji budowy drugiej linii metra. Skoro wspominamy **ulicę TARGOWĄ**, to warto zatrzymać się przy charakterystycznej monumentalnej kamienicy pod numerem 15, z odnowioną niedawno fasadą. Przed wojną była to własność wziętego architekta Juliusza Nagórskiego, projektanta budynku. Na górze Nagórski urządził swoje mieszkanie wraz z pracownią, a jego apartament – z widokiem na lewobrzeżną Warszawę – miał opinię jednego z najbardziej ekskluzywnych w mieście. Kamienica wyróżnia się także tym, że ma otwarty od ulicy dziedziniec. Budynek możemy rozpoznać w scenie pościgu po tarasach budynku w filmie **Drogówka** (2013) w reżyserii Wojtki Smarzowskiego.

Zawróćmy teraz w kierunku stacji metra Dworzec Wileński i mniej więcej na wysokości cerkwi skróćmy w prawo, w Wileńską. Na ulicach Nowej Pragi – szczególnie na Małej i Stalowej – powstało bowiem kilka wybitnych dzieł filmowych. Ze względu na zwartą zabudowę z dziewiętnastowiecznymi kamienicami, filmowcy często wykorzystywali w swych dziełach plenery **ulicy MAŁEJ**. Andrzej Wajda urządził tutaj warszawskie getto i graniczącą z nim ulicę Chłodną, którą przechodził tytułowy bohater dramatu wojennego **Korczak** (1990). Barbara Sass kręciła na Małej **Dziewczęta z Nowolipiek** (1985), a Roman

Polański oscarowego **Pianistę** (2002). Mała – podobnie jak u Wajdy – udawała ulicę warszawskiego getta. Polański realizował film także na pobliskiej **ulicy STALOWEJ**, gdzie za sprawą scenografii Allana Starskiego stanął wysoki mur getta, a nad ulicą – niedaleko skrzyżowania z Konopacką – postawiono drewniany most. Po cyfrowym retuszu ulica Stalowa przeobraziła się w elegancką i szeroką Marszałkowską w superprodukcji **Miasto 44** w reżyserii Jana Komasy. Oddalona o jedną przecznicę **ulica KOWELSKA** widoczna jest w serialu **Dom** (1996–2000) Jana Łomnickiego (odcinki 13–25). Kamienica przy ulicy Kowskiej 6 zagrała nieistniejącą kamienicę przy ulicy Żłotej 25.

SZLAKIEM PIANISTY

Warszawska Praga jest nierozzerwalnie związana z postacią wybitnego kompozytora i pianisty Władysława Szpilmana. Jego historię opowiedział Roman Polański w nagrodzonym trzema Oscarami filmie **Pianista** (2002). Zdjęcia realizowano m.in. w Warszawie. Tragiczne losy warszawskich Żydów można zobaczyć także w ekranizacji powieści Diane Ackerman **Azyl** (2017), opowiadającej o bohaterskiej działalności dyrektora warszawskiego zoo – Jana Żabińskiego i jego małżonki, którzy w swojej willi na terenie ogrodu zoologicznego ukrywali uciekinierów z getta.

📷 Michał Żebrowski w przerwie zdjęć na planie filmowym **Pana Tadeusza**, fot. Jacek Domiński/Reporter

MUZEUM WSI MAZOWIECKIEJ W SIERPCU

Filmowy skansen nad Sierpienicą

Na Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu składają się skansen, ratusz i Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu. Znajdujący się w północno-zachodniej części Mazowsza skansen został pięknie usytuowany pośród lasów i rozlewisk rzeki Sierpienicy. To jeden z najlepiej zachowanych obiektów tego typu w Polsce.

Spacerując po pięćdziesięciohektarowym skansenie, możemy poczuć się jak na autentycznej mazowieckiej wsi sprzed wielu lat. Tutaj wszystko dzieje się naprawdę: w kurniku gdaczą kury, w stajni rżą konie, przed chałupami beczą kozy, w zagrodach pracują garncarz i powroźnik, a chłop wypłata kosze. Nic dziwnego, że filmowcy pokochali to miejsce. W skansenie stanął dwór w Rozłogach z **Ogniem i mieczem**, to także tutaj Jankiel zagrał na cymbałach w **Panu Tadeuszu**.

Oprócz zagród włościńskich możemy w muzeum obejrzeć wyjątkowy, jedyny w regionie zespół karczemny tego typu – z karczmą z Sochocina, kuźnią z Żuromina i chałupą z Drwał, a także dwa zrekonstruowane dwory szlacheckie, siedemnastowieczną kaplicę z Dębska oraz zabytkowy osiemnastowieczny kościół z dzwonnica. Po skansenie

można poruszać się pieszo lub przejechać bryczką, ale też wypocząć podczas pikniku na polanie nad rzeką Sierpienicą. Najczęściej wykorzystywaną przez filmowców częścią skansenu jest zrekonstruowana staropolska karczma, na potrzeby dramatu historycznego **Szwadron** nazwana odważnie Pohulan-ką. W filmie Juliusza Machulskiego rosyjski hrabia Fiodor Jeremin (Radosław Pazura) podkochał się w spotkanej tutaj polskiej szlachciance.

Przed słynną karczmą padł pierwszy klaps w **Panu Tadeuszu** w reżyserii Andrzeja Wajdy. To właśnie tutaj Żyd Jankiel (Władysław Kowalski) wykonał swój mistrzowski koncert na cymbałach. Wnętrza staropolskiej karczmy wykorzystano również w scenie spotkania Michała Wołodyjowskiego, Bohuna i Zagłoby w superprodukcji **Ogniem i mieczem** Jerzego Hoffmana. Na co dzień Pohulanka jest otwarta dla gości i koniecznie trzeba w niej spróbować chleba domowego wypieku ze smalcem i ogórkiem. Pycha!

Ekipy filmowe wykorzystują także inne, równie interesujące miejsca w muzeum. Zagrodę z Rzeszotar-Zawad można zobaczyć

📷 Scena z **Pana Tadeusza** – przygotowania do zajazdu na Soplicowo. W środku Daniel Olbrychski (Gerwazy Rębajło), fot. AFP/EastNews

w scenach przygotowania do zajazdu na Soplicowo. Podczas realizacji zdjęć pojawili się w Sierpcu Daniel Olbrychski, Marek Kondrat i Jerzy Bińczycki. W tym samym miejscu zrealizowano kilka scen z **Ogniem i mieczem**: ukraińskie wesele, walkę Zagłoby z żołnierzami Bohuna i odbicie Zagłoby przez Michała Wołodyjowskiego. Kuźnia z Żuromina jest widoczna w **Panu Tadeuszu** także w scenie przejazdu wojsk napoleońskich. Na nadrzecznej polanie nad Sierpienicą producenci **Ogniem i mieczem** postawili z kolei dwór Kurcewiczów w Rozłogach. Tutaj realizowano między innymi sceny z Izabellą Scorupco i Ewą Wiśniewską.

Skansen w Sierpcu tętni życiem przez cały rok, również zimą, kiedy organizowane są kuligi oraz spotkania i wystawy prezentujące mazowieckie zwyczaje i tradycje świąteczne. Muzeum proponuje także spotkania edukacyjne dla uczniów oraz liczne imprezy plenerowe („Niedziela Palmowa w skansenie”, „Żniwa w skansenie” itp.). Inspiracji nad Sierpienicą poszukują również malarze i fotograficy.

W skansenie można zatrzymać się na dłużej. W jego sąsiedztwie znajduje się hotel Skansen Conference & Spa, architektoniczne cudenko świetnie wkomponowane w wiejski klimat muzeum.

📍 **Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu**
ul. Narutowicza 64, tel. +48 24 275 28 83,
mwmskansen.pl

📺 **Skansen na ekranie:**
Gdziekolwiek jest, jeśliś jest (1988);
Szwadron (1991);
Pan Tadeusz (1998);
Ogniem i mieczem (1998);
Przeprowadzki (2000);
Historia Roja, czyli w ziemi lepiej słyszać (2010–2015);
Teledysk zespołu Enej „Kare konie” (2020).

* wybrane tytuły

DWORZEC W FILMIE

Własną filmową historię ma również dworzec kolejowy w Sierpcu. W lutym 2008 roku powstawały tutaj sceny do doskonałego dramatu historycznego **Generał Nił** Ryszarda Bugajskiego o ostatnich latach życia słynnego dowódcy Kedywu Armii Krajowej, zastępcy komendanta głównego AK, zamordowanego w majestacie prawa przez ludową władzę.

📷 Płocka Petrochemia (obecnie PKN Orlen) „udawała” zakład przetwarzający plankton w filmie **Pan Kleks w kosmosie**. W tytułowej roli Pana Kleksa wystąpił Piotr Fronczewski (w środku), fot. Roman Sumik/ FilMOTEKA Narodowa

3

PŁOCK

Bajkowe miasto na skarpie

Płock to miasto z niezwykłą historią, malowniczo położone na wysokiej skarpie, z uroczym nadwiślańskim bulwarem. To siedziba pierwszych władców Polski, z zabytkami na Wzgórzu Tumskim i wyjątkowymi zbiorami Muzeum Secesji. Miasto warto zwiedzać nie tylko w świetle dnia, lecz także nocą. Dlaczego? Bo efektowna iluminacja Starego Miasta czy oświetlony w kolorach flagi miejskiej zabytkowy Most imienia Legionów Józefa Piłsudskiego na długo zostają w pamięci spacerowiczów. Liczne walory Płocka doceniają także filmowcy. Tutaj powstawały sceny do kultowego serialu **Stawka większa niż życie**. Ale na **Stawce...** filmowa historia miasta się nie kończy.

Twórcy filmowi często nazywają Płock miastem bajkowym i fotogenicznym. I nie ma w tym cienia przesady. Krzysztof Gradowski nakręcił w płockiej rafinerii sceny do filmu **Pan Kleks w kosmosie** z Piotrem Fronczewskim w roli głównej. We wrześniu 2015 roku na płockim molo – zdaniem wielu turystów najładniejszym w kraju – powstały sceny do komedii **Kochaj** w reżyserii Marty Plucińskiej. Do Płocka przyjechały bohaterki filmu, w które

wcieliły się: Małgorzata Kożuchowska, Roma Gąsiorowska, Aleksandra Popławska i Olga Bołądź. Nadwiślański Bulwar im. Stanisława Górnickiego, przy którym położone jest molo, to zresztą dobre miejsce na początek naszej płockiej eskapady. Najlepiej najpierw wybrać się na kawę do kawiarenki na molo, skąd rozciąga się uroczą panoramą Wzgórza Tumskiego, obok zaś widać wspomniany zabytkowy most. Oba miejsca – jak i wiele innych – można zobaczyć w **Stawce większej niż życie**. Stara płocka przeprawa przez Wisłę stała się także plenerem filmowym dla Krzysztofa Zanussiego, który wraz z ekipą kręcił tu w 2021 roku zdjęcia kaskaderskie do filmu **Liczba doskonała** z Andrzejem Sewerynem w roli głównej.

W historycznej stolicy Mazowsza powstały sceny do trzech odcinków serialu **Stawka większa niż życie: Ścisłe tajne, Żelazny Krzyż** oraz **Podwójny nelson**. Uwieczniono w nim także nadwiślańskie bulwary oraz wiele historycznych obiektów Starego Miasta, takich jak dawny żydowski szpital przy ulicy Misjonarskiej 7, dziewiętnastowieczny budynek więzienia przy ulicy Sienkiewicza

i klasycystyczne kamieniczki przy ulicy Kościuszki. Uliczki płockiej starówki z zabytkowym budynkiem ratusza oraz piękne nadwiślańskie plenery można zobaczyć także w serialu **Zielona miłość** w reżyserii Stanisława Jędryki. Po raz pierwszy w większej roli pokazała się wtedy Joanna Pacuła, a jej serialowym partnerem był Jan Frycz. Skoro już wspomnieliśmy o dziewiętnastowiecznym ratuszu, warto odnotować, że można zobaczyć go również w kryminale **Dotknięcie nocy** w reżyserii Stanisława Barei. W filmie widoczne są też kamieniczki Starego Rynku. Płocki ratusz zagrał oddział banku, z którego wyjechał obrabowany później konwój. Budynek można zobaczyć także w filmie **Miłość** Sławomira Fabickiego z Marcinem Dorocińskim i Agatą Kuleszą.

W 2006 roku weszła na ekrany komedia sensacyjna Marcina Ziębińskiego **Dublerzy** ze Zbigniewem Zamachowskim, Andrzejem Grabowskim i Robertem Gonerą w rolach głównych, w której wykorzystano plenery Starego Rynku. W jednej ze scen widać gonitwę aut wokół stojącej na rynku fontanny. Spacerując po starówce, warto zatrzymać się w południe przed ratuszową wieżą, z której grany jest na żywo hejnał miasta. Gdy wybrzmi melodia, przez okienko wysuwają się figury naturalnej wielkości, które ustawiają się w scenę pasowania na rycerza późniejszego władcy, Bolesława Krzywoustego. W sercu starówki znajduje się też Sanktuarium Miłosierdzia Bożego, w którym św. Faustyna Kowalska doświadczyła najważniejszego objawienia (Stary Rynek 16).

Filmowym hitem sprzed lat, w którym zagrały płockie plenery, jest **Szatan z siódmej klasy** nakręcony na podstawie powieści Kornela Makuszyńskiego. Genialny gimnazjalista Adaś Cisowski próbował w nim rozwikłać zagadkę z czasów napoleońskich. W filmie debiutowała dziewiętnastoletnia wtedy Pola Raksa. W kadrach widać Dom pod Trębami – gotycki budynek u zbiegu Placu Narutowicza i ul. Mostowej, a także schody przy pomniku Władysława Broniewskiego. Możemy nimi

przejszć z nadwiślańskiego bulwaru na Wzgórze Tumskie – do dawnego zamku książąt mazowieckich i opactwa benedyktyńskiego oraz Bazyliki Katedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, najcenniejszego zabytku Płocka. U podnóża zamku archeolodzy trafili na ślady kamiennej budowli, w której prawdopodobnie w 1085 roku przyszedł na świat Krzywousty. Sarkofag ze szczątkami dwóch władców Polski – Bolesława Krzywoustego i jego ojca Władysława Hermana – znajduje się w kaplicy królewskiej płockiej katedry.

Centrum Informacji Turystycznej

Stary Rynek 8, tel. +48 24 367 19 44
turystykaplock.eu

Filmowy spacer po mieście:*

- Most im. Legionów Józefa Piłsudskiego – **Stawka większa niż życie** (1967, odcinek **Ściśle tajne**);
- Bulwary nadwiślańskie – **Dotknięcie nocy** (1961), **Stawka większa niż życie** (1967, odcinek **Ściśle tajne**), **Liczba doskonała** (2022), **Pod powierzchnią** (2018–2019), **Zielona miłość** (1978);
- Molo (Bulwar Stanisława Górnickiego) – **Kochaj** (2015);
- Stary Rynek – **Dotknięcie nocy** (1961), **Zielona miłość** (1978), **Tata Kazika** (1993), **Dublerzy** (2006), **Fenomen** (2008), **Miłość** (2011);
- Pałac Biskupów Płockich (Plac Narutowicza) – **Stawka większa niż życie** (1967, odcinek **Podwójny nelson**);
- Dom pod Trębami (Mostowa 1) – **Szatan z siódmej klasy** (1960);
- Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku – **Zabawa, zabawa** (2019).

* wybrane tytuły filmowe

📷 Na planie filmu **Planeta Krawiec** w reżyserii Jerzego Domaradzkiego, fot. Wojciech Uss / Filмотeka Narodowa

PUŁTUSK

BOŻENA DYKIEL KUPUJE FUTRO NA RYNKU

Położony w północnej części Mazowsza Pułtusk przyciąga oryginalną starówką z najdłuższym brukowanym rynkiem w Europie nie tylko turystów, lecz także miłośników historii (stacjonował tutaj Napoleon), pasjonatów wędkarstwa i spacerów w okolicach Narwi, a także filmowców i miłośników polskiego kina. To z Pułtuska pochodził Stanisław Anioł – Roman Wilhelmi, bohater serialu **Alternatywy 4** w reżyserii Stanisława Barei. W tym miasteczku nakręcono wiele znanych produkcji. Ze względu na liczne uroki, otoczenie kanałami i bogatą przeszłość, nazywane jest „Wenecją Mazowsza”. To tutaj jezuici założyli w 1566 roku słynne w całej Rzeczypospolitej kolegium, którego tradycję kontynuuje w pewnym sensie również słynna Akademia Humanistyczna im. znanego historyka Aleksandra Gieysztora. Współczesny Pułtusk słynie także z Domu Polonii, czyli dawnego zamku biskupów płockich. Zamek gościł na małych ekranach m.in. w serialu political fiction **Ekipa** w reżyserii Agnieszki Holland i jej córki Kasi Adamik. Zamek opanowują terroryści z organizacji neofaszystowskiej, a cały kraj

z zapartym tchem obserwuje, czy uda się uwolnić przetrzymywanych tam zakładników. Przywódcę terrorystów zagrał Borys Szc.

Nieopodal zamku biskupów płockich, na pułuskim rynku, powstały pierwsze sceny wspomnianego już serialu **Alternatywy 4**. To tutaj Miecia Aniołowa (Bożena Dykiel) stoi w długiej kolejce do sklepu spożywczego i kupuje futro od pokątnego handlarza. W znanej komedii kryminalnej Olafa Lubaszenki **Sztos** główni bohaterowie grani przez Jana Nowickiego i Cezarego Pazurę uciekają uliczkami

Pułtusk na ekranie*:

Czy jest tu panna na wydaniu? (1977);
Planeta Krawiec (1983);
Alternatywy 4 (1986);
Sztos (1997); **Dom** (2000);
Ekipa (2007); **Rezerwat** (2007);
39 i pół (2008); **Handlarz cudów** (2009);
Klan (2011); **M jak miłość** (2011);
Pokaż kotku, co masz w środku (2011);
Historia Roja, czyli w ziemi lepiej słychać (2012); **Czarna wołga** (2026).

* wybrane tytuły filmowe

pułtuskiej starówki przed turystą z Niemiec, Josefem (Leon Niemczyk), którego oszukiwali przy wymianie waluty. Kryminalny wątek związany z Pułtuskim możemy zobaczyć też w serialu **M jak miłość**, gdy jednemu z bohaterów ukradziono samochód w okolicach rynku. Miasteczko nad Narwią mogli również podziwiać widzowie serialu **Dom** – z Pułtуска pochodziła wybranka Kajetana Talara, Majka (Monika Kwiatkowska-Dejcher).

Pułtusk czasami grał także inne miasta: w serialu **39 i pół** udawał Zieloną Górę, z której pochodził główny bohater zagrany przez Tomasza Karolaka.

Spora część produkcji powstawała na pułtuskiej starówce. Jedną z kamienic wykorzystano nawet w słynnym filmie **Rezerwat** w reżyserii Łukasza Palkowskiego, choć akcja dzieje się na warszawskiej Pradze. Spacer po mieście warto więc rozpocząć od rynku i pierwsze kroki skierować do piętnastowiecznej wieży ratuszowej, gdzie na siódmej kondygnacji znajduje się punkt widokowy. Z tego miejsca znakomicie widać niemal czterystumetrowy brukowany rynek. Po mieście można wędrować nie tylko ścieżkami filmowymi. Dużą atrakcją są pułtuskie podziemia. W zabytkowych piwnicach pod dawnym ratuszem prezentowana jest ekspozycja

Discovery Science w Pułtusk

Światową sławę Pułtusk zyskał dzięki niezwykle kosmicznemu zjawisku, do którego doszło 30 stycznia 1868 roku. W okolicach miasta spadł wtedy deszcz meteorytów widoczny nawet we Wrocławiu i Lwowie. Największe okazy, ważące 8-9 kilogramów, trafiły do British Museum w Londynie i warszawskiego Muzeum Ziemi. Kilka mniejszych kawałków można zobaczyć w zabytkowej wieży ratuszowej w Pułtusk, w jednej z sal Muzeum Regionalnego. Dzięki deszczowi meteorytów miasto pojawiło się w dokumentalnej serii stacji Discovery Science „Łowcy meteorytów”.

📷 Wieża dawnego gotyckiego ratusza na najdłuższym rynku w Polsce

„Praetorium Pultoviensis” (łac. Ratusz Pułtuski) ukazująca dzieje pułtuskiego magistratu na przestrzeni wieków. W swoje progi zapraszają również pojezuickie piwnice magazynowe, gdzie zobaczyć można wystawę planszową „Jezuici w Pułtusk i ich dziedzictwo”. Nieopodal rynku, w kamienicy przy ulicy Rybitew, krótko mieszkała rodzina Klenczonów z malutkim Krzysztofem – później znanym kompozytorem, muzykiem rockowym, liderem zespołu Czerwone Gitary. Mieszkańcy Pułtуска pamiętają o swoim ziomku i ufundowali w tym miejscu pamiątkową tablicę. Jego imię noszą także amfiteatr i pasaż, na którym zamontowano plenerowe instrumenty muzyczne. Na rynku stała również rzeźba siedzącego na ławce i grającego na gitarze artysty. Krzysztof Klenczon urodził się w Pułtusk 14 stycznia 1942 roku, a zmarł 7 kwietnia 1981 roku w Chicago w wyniku obrażeń odniesionych w wypadku samochodowym.

Punkt Informacji Turystycznej przy Muzeum Regionalnym

ul. Rynek 43, tel. +48 23 692 51 32
muzeum.pultusk.pl

📷 Na planie filmu **Dyrygent**.
Na zdjęciu Andrzej Wajda i Andrzej Seweryn,
fot. Jerzy Kośnik/
FilMOTEKA
Narodowa

RADOM

Miasto Andrzeja Wajdy

W Radomiu nie sposób się nudzić. Spacer można rozpocząć od reprezentacyjnego miejskiego deptaku, czyli ulicy Żeromskiego, pełnej kawiarenek, restauracji i dziewiętnastowiecznych kamieniczek. To właśnie ta ulica jest widoczna w filmie Andrzeja Wajdy **Dyrygent**. Miasto zresztą zawsze pamiętało – i nadal pamięta – o wielkim twórcy, a on odwdzięczał się tym samym. Już po śmierci artysty Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” przygotowało uliczną wystawę „Andrzej Wajda 40/90” na Placu Konstytucji 3 Maja (40 filmów/90 lat życia). Słynny reżyser dorastał w mieście nad Mleczną w latach 1935–1946, a rodzina Wajdów zajmowała mieszkanie w oficerskiej kamienicy przy ulicy Malczewskiego 20. Słynny reżyser odślonił na domu tablicę, która upamiętnia jego ojca, kapitana Jakuba Wajdę, ofiarę zbrodni katyńskiej. W **Dyrygencie** obok wspomnianej ulicy Żeromskiego można zobaczyć także klasycystyczno-barokowy budynek dawnego kolegium pijarów (obecnie Muzeum im. Jacka Malczewskiego) oraz radomski rynek.

Filmowa wycieczka śladami Andrzeja Wajdy to tylko jeden z pomysłów na zwiedzanie tego królewskiego miasta. Kolejnym przystankiem może być tzw. Miasto Kazimierzowskie, czyli historyczna dzielnica Radomia, wyznaczona przez dawne mury obronne. Widać je nie tylko we wspomnianym filmie Wajdy, lecz także w dramacie obyczajowym **Nigdy się nie dowiesz** Jana Kidawy-Błońskiego, którego akcja rozgrywa się w wojennym Radomiu. Królewski Radom przyciąga miłośników sztuki, bo wspomniane Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” to instytucja, której

Radom na ekranie:

Kontrybucja (1966);

Opadły liście z drzew (1975);

Dyrygent (1979);

Psy 2 (1993);

Przedwiośnie (2000);

W ukryciu (2011);

Połowanie na ćmy (2023).

* wybrane tytuły

📷 Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”

działalność jest znana również poza granicami miasta. W ramach Centrum działa supernowoczesne kino studyjne ze znakomitym systemem nagłośnienia, organizowane są festiwale filmowe, plenery i wystawy. Elektryzujące Maratony Filmowe i Zimowy Przegląd Filmowy „Koksownik” to imprezy promujące ambitne kino artystyczne, które przyciągają do Radomia rzesze kinomanów i znanych artystów.

W Radomiu każdy znajdzie coś dla siebie. Bogate, ponadtysiącletnie dzieje miasta najlepiej poznać, odwiedzając Muzeum Historii Radomia z nowoczesną ekspozycją w zabytkowych wyremontowanych kamienicach o wdzięcznych nazwach Gąski i Esterki (muzeumhistoriiradomia.pl) lub podążając Szlakiem Symboli Przemysłu. Miasto i okolica zachęcają także do aktywnego wypoczynku. Można wybrać się chociażby na rowerową wycieczkę do oddalonego o 9 kilometrów skansenu Muzeum Wsi Radomskiej (więcej pomysłów: mazowsze.szlaki.pttk.pl). Dzień najlepiej zakończyć w pełnym atrakcji Aquaparku Neptun – MOSiR Radom przy ulicy Wyścigowej 49.

📷 Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”

Warto wspomnieć, że swoje filmowe 5 minut miało również lotnisko w Radomiu. Pojawiło się w polsko-amerykańskiej produkcji **Prawdziwy ból** w reżyserii Jessego Eisenberga (2024). Całkiem udanie wcieliło się w terminal lotniska w Nowym Jorku, skąd główni bohaterowie wylatywali do Polski.

📍 **Centrum Informacji Turystycznej**
Pl. Dworcowy 2 (budynek dworca PKP)
tel. +48 48 360 06 10, cit.radom.pl

📷 Na planie serialu **Czas honoru**, do którego zdjęcia powstawały m.in. na terenie twierdzy. Od lewej: Antoni Pawlicki (Janek Markiewicz), Kuba Wesołowski (Michał Konarski), Maciej Zakościelny (Broniek Woyciechowski), Jan Wiczorkowski (Władek Konarski), fot. Michał Wargin/ East News

6

TWIERDZA MODLIN

Tutaj kręcił Andrzej Wajda

Dziewiętnastowieczny zespół fortyfikacji Twierdza Modlin to dzisiaj unikatowy zabytek inżynierii wojskowej w Europie, a przez wiele lat również ważny obiekt militarny. Atrakcyjność turystyczną tego miejsca podnoszą walory krajobrazowe: zabytkowe budowle stoją u zbiegu Wisły i Narwi. Twierdza składa się z cytadeli i licznych fortów. Jej powstanie zawdzięczamy Napoleonowi Bonaparte, który w 1806 roku zdecydował o budowie twierdzy w tym miejscu. Po klęsce Napoleona fortyfikacje przeszły w ręce carskiej Rosji, która dalej je rozbudowywała. Obszar twierdzy i cała najbliższa okolica sprzyjają aktywnej turystyce: bieganiu, uprawianiu nordic walkingu, jeździe na rowerze czy spływom dolinami Wisły, Narwi i Wkry.

Zabytkowa zabudowa Twierdzy Modlin przyciąga nie tylko turystów, ale też filmowców. W dziewiętnastowiecznym spichlerzu Andrzej Wajda umieścił akcję filmu **Pan Tadeusz** według poematu Adama Mickiewicza. Dawny spichlerz – a potem magazyn sprzętu saperskiego i amunicji – posłużył reżyserowi za zamek Horeszków, który próbował odzyskać Hrabia (Marek Kondrat), a pilnował go

filmowy Gerwazy (Daniel Olbrychski). We wnętrzu spichlerza Wajda nakręcił sceny uczty zakończonej bijatyką. Ruiny zostały wykorzystane także w amerykańskim filmie akcji **Cudzoziemiec (Foreigner)**, w którym główną rolę zagrał Steven Seagal. Spichlerz udawał zniszczoną, opuszczoną fabrykę, w której walczył bohater i która finalnie została wysadzona w powietrze.

Twierdza Modlin na ekranie:

Sprawa Gorgonowej (1977);
C.K. Dezerterzy (1985); **Dyrygent** (1979);
Pułkownik Kwiatkowski (1995);
Kiler (1997); **Pan Tadeusz** (1999);
Przeprowadzki (2000–2001);
Avalon (Japonia, 2001);
Cudzoziemiec (2003);
Czas honoru (2008–2014);
Kochaj i tańcz (2009);
1920. Bitwa Warszawska (2011);
Hans Kloss. Stawka większa niż śmierć (2012); **Miasto 44** (2014); **Wesele** (2021).
 * wybrane tytuły.

Twierdza Modlin

Wszystkie sceny koszarowe w komedii Janusza Majewskiego **C.K. Dezerterzy** powstały na terenie twierdzy: w filmie zagrała dawna Działobitnia im. generała Dehna oraz budynki piekarni i młyna. Charakterystyczna Brama Księcia Józefa Poniatowskiego widoczna jest w końcowej, zbiorowej scenie filmu, w której żołnierze spontanicznie opuszczają koszary. Przed historyczną bramą filmowcy nakręcili także scenę przeglądu wojska przez marszałka Józefa Piłsudskiego (Daniel Olbrychski) w superprodukcji **1920. Bitwa Warszawska** w reżyserii Jerzego Hoffmana. Wieża Czerwona wykorzystana została z kolei w popularnym serialu **Czas honoru**, a jej zabudowania udawały obóz szkoleniowy dla brytyjskich komandosów (scena z Maciejem Zakościelnym). Koszary Twierdzy Modlin ekipy filmowe wielokrotnie wykorzystywały jako więzienie. Tak było na przykład w kultowej komedii **Kiler**, w której tytułowy bohater grany przez Cezarego Pazurę przez pomyłkę pozbawia tutaj życia groźnego recydywistę Uszata.

Centrum Informacji Turystycznej

ul. Bałki Murmańskiej 164,
Nowy Dwór Mazowiecki,
tel. +48 664 775 326, 3rzeki.pl

 Z planu filmowego **C.K. Dezerterów** w Twierdzy Modlin, w środku Wojciech Pokora (Von Nogay), fot. Jedynek Henryk/Filmoteka Narodowa

📷 Na planie **Wiedźmina**. Od lewej Grażyna Wolszczak (Yennefer), Michał Żebrowski (Gerald z Rivii) i Daniel Olbrychski (książę elfów), fot. Michał Skorupski/East News

ZAMEK W CZERSKU

W krainie Wiedźmina

Położenie Czerska w starorzeczcu Wisły, dwa kilometry od jej brzegów, nad Jeziorem Czerskim, z dobrze zachowanym gotyckim zamkiem, z którego można oglądać panoramę całej okolicy, czyni ten cichy, spokojny zakątek doskonałym miejscem na weekendową wyprawę. Jeśli ktoś lubi polskie kino, a do tego literaturę fantasy, to Czersk powinien stać się dla niego obowiązkowym celem podróży. W średniowiecznej twierdzy powstało bowiem kilka ważnych scen do filmu i serialu **Wiedźmin** w reżyserii Marka Brodzkiego z Michałem Żebrowskim w roli głównej.

Położenie Czerska na wysokiej wiślanej skarpie i bliskość atrakcyjnej Góry Kalwarii – zwanej dawniej Nową Jerozolimą – czyni tę okolicę szczególnie atrakcyjną i dla miłośników historii, i dla amatorów aktywnego wypoczynku. Wyprawę najlepiej rozpocząć na czerskim rynku i odwiedzić znajdujący się tuż obok zamek książąt mazowieckich. Jeśli dopisze nam szczęście i dzień będzie słoneczny, powinniśmy wejść na jedną z zamkowych wież (bramna, południowa i zachodnia), skąd rozpościera się malowniczy widok na okolicę.

Zamek jest udostępniony dla zwiedzających przez cały rok, ale zdecydowanie najczęściej dzieje się tam od wiosny, gdy opiekunowie twierdzy organizują różne imprezy, na przykład weekendowe pikniki

A TO CIEKAWIE!

W realizacji filmu **Drogówka** Wojciecha Smarzowskiego wzięła udział Ochotnicza Straż Pożarna w Górze Kalwarii – gasiła pożar wzniesiony na potrzeby produkcji w Pałacu Biskupim.

W serialu **Ranczo** wiele ujęć zrealizowano w Górze Kalwarii. Tutaj powstawały sceny w Country Clubie prowadzonym przez Wioletkę. Serialowe życie gospody zakończyło się po jedenastu odcinkach. Czerski zamek był darem króla Zygmunta Starego dla jego włoskiej małżonki Bony Sforzy d'Aragony. Miejscowi do dziś przekonują, że na zamku mieszka duch królowej. Podobno powracając do Włoch kilka lat po śmierci męża, upuściła sznur pereł na zamkowym dziedzińcu i nadal próbuje odszukać rozsypane perły.

historyczne, podczas których można obejrzeć pokazy walk rycerskich i średniowieczne kramy rzemieślników, a nawet wziąć udział w turnieju łuczniczym. W zamku dzieje się o wiele więcej, a aktualnych propozycji najchętniej poszukać na stronie zamekczersk.pl. Turyści często dopytują także o kręconego w tym miejscu **Wiedźmina**. Rzeczywiście, ekipa filmowa odwiedziła warownię nieopodal Wisły, aby utrwalić sceny na dziedzińcu oraz w fosie. Na potrzeby produkcji u stóp historycznej warowni postawiono makietę karczmy. Nakręcony w 2001 roku **Wiedźmin** nie jest jednak jedynym filmem, w którym można podziwiać dobrze zachowane ruiny zamku. Jeszcze w przedwojennym niemych filmie **Mocny człowiek**, którego kopia została niedawno odnaleziona i zrekonstruowana cyfrowo, czerskie ruiny zagrały obok plenerów Warszawy.

Po zwiedzeniu zamku możemy pieszo lub rowerem udać się do pobliskiego Potyczka (zielony szlak prowadzi od warowni, liczy około 9 kilometrów, kończy się na przystanku autobusowym w Potyczku). Jeśli cały szlak okaże się dla nas zbyt długi, warto przejść chociaż krótki odcinek, gdyż ścieżka prowadzi wzdłuż urokliwej rzeczki Czarnej i dalej łąkami, a na najbardziej wytrwałych czeka efektowna niespodzianka – strome nadwiślańskie urwisko, które latem staje się prawdziwą przyrodniczą osobliwością. Możemy także wsiąść na rower i popularnym Nadwiślańskim Szlakiem Rowerowym przejechać kilkukilometrową trasę do Góry Kalwarii. Zanim jednak to uczynimy, powinniśmy odwiedzić w Czersku zabytkowy neobarokowy Kościół pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego. To tutaj Kazimierz Kutz nakręcił scenę ślubu Marka Kondrata i Renaty Danczewicz, głównych bohaterów znakomitej komedii **Pułkownik Kwiatkowski**.

Filmową historię ma pobliska Góra Kalwaria. We wschodniej części miasteczka, bliżej Wisły, można podziwiać barokowy Pałac Biskupi, który mieści bibliotekę publiczną oraz Centrum Informacji Kulturalnej

i Turystycznej (ul. Księdza Zygmunta Sajny 1). Tutaj warto skierować pierwsze kroki, nie tylko w celu zasięgnięcia języka. Wielbiciele słynnej **Drogówki** w reżyserii Wojtki Smarzowskiego pamiętają zapewne, że historyczny budynek został wykorzystany przez producentów w scenach pożaru oraz konduktu pogrzebowego. Na równoległej ulicy Pijarskiej znajduje się z kolei odnowiony budynek synagogi. Góra Kalwaria była miastem świętyń, klasztorów i zakonników, mocno kojarzącym się również z kulturą żydowską, a konkretnie z cadykami i mistycznym odłamem judaizmu, czyli chasydyzmem. Warto w związku z tym odwiedzić również stary żydowski cmentarz, na którym zachowało się ponad 140 macew i studnia do rytualnej ablucji.

Zamek Książąt Mazowieckich w Czersku

Plac Tysiąclecia 16

tel. +48 516 240 046, +48 503 928 337

zamekczersk.pl

Filmowa wycieczka po Czersku i okolicach:

- *Kościół Przemienienia Pańskiego w Czersku – **Pułkownik Kwiatkowski, Show;***
- *Zamek w Czersku – **Mocny człowiek, Wiedźmin;***
- *Brzeście – **Pieniądze to nie wszystko;***
- *Góra Kalwaria, ul. Piłsudskiego, skwer przed Urzędem Miejskim, kościół Podwyższenia Krzyża Świętego – **Wtorek;***
- *Góra Kalwaria, ul. Księdza Zygmunta Sajny, kościół parafialny, pałac biskupi – **Drogówka;***
- *Góra Kalwaria, ul. Strażacka, ul. Księdza Zygmunta Sajny – **Czas honoru.***

📷 Na planie filmu **Miasto prywatne** w reżyserii Jacka Skalskiego, ujęcie z Marią Gładkowską i Maciejem Kozłowskim, fot. Roman Sumik / Filмотeka Narodowa

ŻYRARDÓW

Architektoniczna perła

Unikatowy postindustrialny charakter współczesnego Żyrardowa i dawna, dziewiętnastowieczna osada fabryczna czynią to miasto, leżące w zachodniej części Mazowsza, prawdziwą perełką architektoniczną. Filmowe walory Żyrardowa chwałą najwybitniejsi polscy scenografowie – Allan Starski i Andrzej Hałiński, a Andrzej Wajda umieścił tutaj akcję jednego ze swoich ostatnich dzieł: **Wąteśa. Człowiek z nadziei**. Jeśli dodać do tego malownicze Wydmy Międzyborowskie oraz otulinę Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, Żyrardów jawi się jako atrakcyjne miejsce i do zwiedzania, odpoczynku, i uprawiania aktywnej turystyki.

Wizytę w Żyrardowie warto rozpocząć od spaceru po zabytkowym Parku Miejskim im. Karola Dittricha (ul. Karola Dittricha 1) i przejść przez mostki nad niewielkimi kanałami i przepływającą w tym miejscu Pisią Gągoliną. Jeśli przyjechalibyśmy z dziećmi, możemy zatrzymać się na placu zabaw. W secesyjnym pałacyku położonym na terenie parku mieści się Muzeum Mazowsza Zachodniego. Park sąsiaduje z częścią rezydencjalną dawnej osady fabrycznej. Warto

zobaczyć zespół składających się na nią wyjątkowych budynków. To spuścizna po czasach, w których opisywane miejsce było światową (!) potęgą w produkcji Inu. Można również przejść się dobrze opracowanym szlakiem „Spacer po XIX-wiecznej osadzie fabrycznej” (więcej: zyrardow.pl).

Dawną miejską zabudowę – a także architekturę przypominającą czasy PRL – uwielbiają filmowcy. Jacek Skalski kręcił w żyrardowskich

WYPRAWA NA WYDMY

Aby docenić uroki otaczającej miasto przyrody, warto wybrać się na rowerową wyprawę do Międzyborowa i nacieszyć oczy widokami niespotykanych w tej części Polski piaszczystych wydm. Podobno jazda rowerem po stromych wydmach jest niepowtarzalnym doznaniem (trasa niepolecana rodzinom z małymi dziećmi). Najlepiej wyruszyć z okolic pałacu w Radziejowicach, a potem czarnym szlakiem skierować się do rezerwatu Dąbrowa Radziejowska. mazowsze.travel

 Budynek resursy fabrycznej w Żyrardowie

plenerach, konkretnie w okolicach Kościoła św. Karola Boromeusza, dramat sensacyjny **Miasto prywatne**. We wspomnianym **Wałęsa. Człowiek z nadziei** Andrzej Wajda odtworzył w Żyrardowie socjalistyczne blokowisko z lat 70., na którym mieszkał Lech Wałęsa. Zdjęcia do filmu powstawały na terenie Osiedla Wschód, a w okolicach bloku przy ulicy Nietrzebki 20 nakręcono scenę z protestującymi robotnikami. Obszar dawnej osady fabrycznej – budynki straży ogniowej, kantoru i wiele innych – wykorzystali także producenci serialu **Strażacy** z udziałem Macieja Zakościelnego. W 2015 roku Tomasz Wasilewski nakręcił w mieście większość zdjęć do dramatu obyczajowego **Zjednoczone stany miłości** o losach kilku kobiet na początku lat 90. XX wieku. Wykorzystał plenery ulic: Nietrzebki, Parkingowej i Skrowaczewskiego.

Centrum Informacji Turystycznej Kulturalnej w Resursie

ul. 1 Maja 45, tel. +48 46 854 24 24
ckzyrdow.pl

 Mural na Muzeum Lniarstwa im. Filipa de Girarda

 Żyrardów na ekranie:
Czarodziej z Harlemu (1990);
Miasto prywatne (1994);
Wałęsa. Człowiek z nadziei (2011);
Strażacy (2015);
Zjednoczone stany miłości (2015);
Bodo (2015); **Archiwista** (2020);
Wojenne dziewczyny (2017–2022);
Johnny (2022).

📷 Na planie **Rancza**: Piotr Pręgowski (Piotryk Pietrek), Franciszek Pieczka (Stacho Japyczyk) i Sylwester Maciejewski (Solejuk), fot. W. Traczyk/East News

JERUZAL

W Jeruzalu, czyli w Wilkowyjach

Jeruzal, niewielka miejscowość położona w gminie Mrozy nieopodal Mińska Mazowieckiego, niegdyś była średniowiecznym miasteczkiem, czego ślad stanowi dzisiejszy rynek. Stoi przy nim kościół, jest również sklep, przystanek autobusowy, trochę zieleni i ławeczki, na których można odpocząć. Wśród nich ta najważniejsza, którą zna cała Polska: ławeczka przed sklepem „U Krysi”, na której Stach Japyczyk, Pietrek, Solejuk i Hadiusz filozoficznie komentują otaczającą ich rzeczywistość, popijając przy tym słynne wino Mamrot. Dziś turyści z całej Polski przyjeżdżają do Jeruzala, aby sfotografować się na ławeczce, zajrzeć do zabytkowego barokowego kościoła i odwiedzić większość miejsc znanych z serialu **Ranczo**.

Turystów spragnionych spokoju i aktywnego wypoczynku przyciąga malownicza okolica gminy Mrozy (serialowych Wilkowyj) z rezerwatami, uroczyskami i leśnymi ścieżkami. Każdy odcinek serialu oglądało 5–6 milionów widzów, co spowodowało lawinowe zainteresowanie tymi terenami. Z inicjatywy gminnej biblioteki w Mrozach wytyczono nawet rowerowy szlak śladami planu

filmowego **Rancza**. Turyści mogą również skorzystać z miniprzewodnika z mapką szlaku. Na rynku stała tablica informacyjna, a w miejscach znanych z serialu – tabliczki wskazujące kierunek jazdy. Dziesięciokilometrowa trasa rozpoczyna się w Mrozach, biegnie przez Rudkę, Kuflew, Jeruzal, a kończy w Łukówcu. Po drodze przejeżdżamy przez rezerwat Rudka Sanatoryjna, niezwykle miejsce słynące z jodeł niespotykanych pod tą szerokością geograficzną. Warto tu zajrzeć szczególnie wiosną, kiedy w lesie kwitną całe polany zawilców (urzekający widok!). W Rudce zatrzymujemy się przy stacji tramwaju konnego, który od 2012 roku ponownie kursuje na dwukilometrowym odcinku Mrozy – Rudka. Biegająca przez serce rezerwatu trasa tramwaju to osobliwość na skalę europejską. Tramwaj pojawił się także w ósmym sezonie serialu jako nowa atrakcja turystyczna serialowych Wilkowyj. Podczas wyprawy śladami **Rancza** możemy podziwiać niezwykle urozmaity, nietypowy dla Mazowsza krajobraz. Malownicze wzniesienia poprzecinane dolinami niewielkich rzek, liczne oczka wodne, uroczyska i łąki na długo

pozostają w pamięci wędrowców. W Jeruzalu na dłużej warto zatrzymać się w uroczym osiemnastowiecznym Kościele pod wezwaniem św. Wojciecha Biskupa i Męczennika. To tutaj przez wiele lat rządził ksiądz Piotr Koziół – serialowy proboszcz (w podwójnej roli proboszcza i jego brata bliźniaka, wójta i senatora, wystąpił Cezary Żak). Na uwagę zasługuje także stojąca nieopodal zabytkowa drewniana dzwonnica. Wyjeżdżając z Jeruzala w kierunku Łukówca, warto zwrócić uwagę na ruiny neogotyckiego spichlerza z początku XIX wieku. Spichlerz jest widoczny w filmie **Ranczo Wilkowyje** nakręconym na kanwie serialu **Ranczo**: to w tym miejscu rozpoczyna się szalony pościg bryczkami za

📷 Tramwaj konny, na planie filmowym serialu **Ranczo**, fot. Urząd Miasta i Gminy Mrozy

📺 Filmowy spacer po Jeruzalu:

- **Apteka Więclawskiego** (ul. Browarna 2). To w niej rozpoczyna się romans magistra Ryszarda Polakowskiego z Halią;
- **Chata zielarki** (ul. Browarna 25). W serialu to dom na skraju lasu, w którym mieszka zielarka Zofia;
- **Kościół parafialny w Wilkowyjach** (ul. Rynek 2). To w nim przez osiem serialowych sezonów proboszczem był ksiądz Piotr Koziół, czyli Cezary Żak;
- **Nowa szkoła w Wilkowyjach** (ul. Szkolna 8). To tutaj odbywają się wybory wójta;
- **Plebania** (ul. Rynek 2). W serialu mieszkają w niej wilkowyjscy księża, a gospodynią jest Michałowa.
- **Salka parafialna**. Lucy prowadziła tutaj lekcje angielskiego dla dzieci.
- **Sklep Krystyny Więclawskiej „U Krysi”** oraz **ławeczka** (ul. Rynek 16). To tutaj można nabyć legendarne wino Mamrot i piwo Tur, które spożywają przed sklepem ławeczkowicze.
Więcej: ranczo.wikia.com

Louisem, byłym mężem Lucy Wilskiej. Serialowy szlak kończy się w Łukówcu, gdzie znajduje się dom weselny, w którym organizacją imprez zajmuje się spółka Wioletki Koteckiej, Krystyny Więclawskiej, Celiny Hadziuk i Kazimierzy Solejuk. W rzeczywistości jest to budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Łukówcu. Próżno jednak szukać tytułowego rancza w okolicach Jeruzala. Dworek odziedziczony przez Lucy, w którym mieszka z Kusym (Ilona Ostrowska i Paweł Królikowski), znajduje się w rzeczywistości w miejscowości Sokule niedaleko Żyrardowa, 130 kilometrów od Jeruzala. Osiemnastowieczny ziemiański dwór jest obecnie własnością prywatną. Okazałego dwupiętrowego domu wójta, a potem senatora Pawła Koziola, również nie znajdziemy w Jeruzalu, bowiem stoi w Rozstankach, przysiółku nieopodal Latowicza, gdzie był wynajmowany na czas zdjęć. Filmowcy wykorzystywali także autentyczne wnętrza posesji, a najwięcej scen nakręcono w salonie. Budynek Urzędu Gminy w Latowiczu udawał urząd w Wilkowyjach. W Latowiczu na rynku filmowcy umieścili także posterunek policji, a przed tutejszym neogotyckim kościołem Więclawski kupował świecący proszek. Wracając z Jeruzala, warto odwiedzić bogate wnętrze świątyni z cennym obrazem Matki Bożej Łaskawej Latowickiej. Kościół zaznaczono zresztą na regionalnym szlaku turystycznym Perły Sakralne Mazowsza.

📷 Wnętrze hotelowe pełne są pamiątek związanych z **Trylogią**, fot. Hotel Trylogia

HOTEL TRYLOGIA W ZIELONCE

Kmicic i krzesło Jerzego Hoffmana

Sława tej uroczej lokalizacji sięga daleko poza granice Mazowsza. Mowa o Hotelu Trylogia w Zielonce koło Warszawy. Jak można się łatwo domyślić, jego właściciele to miłośnicy historii oraz **Trylogii** Henryka Sienkiewicza, a co za tym idzie, także twórczości Jerzego Hoffmana, który przeniósł na duży ekran **Pana Wołodyjowskiego**, **Potop** oraz **Ogniem i mieczem**.

Wszystko zaczęło się od pasji do koni i budowy stajni. Kolejnym etapem były przygotowania aktorów i kaskaderów do pracy na planie. Konie ze stajni państwa ładno zagrały m.in. w **Panu Tadeuszu** i **Zemście**. Z czasem przybywało pracy, powstawały nowe inwestycje. W marcu 2008 roku otwarto hotel, którego ojcem chrzestnym został Jerzy Hoffman. Obok hotelu z bogatą kolekcją pamiątek związanych z autorem *Trylogii* i twórczością Jerzego Hoffmana stanęła restauracja Dwór Rozłogi, dlatego do Zielonki zaglądają dziś nie tylko wielbiciele historii i filmowych adaptacji dzieł Sienkiewicza, ale także miłośnicy wyśmienitej kuchni. W tamtejszym Muzeum Historii Filmów Jerzego Hoffmana można zobaczyć rekwizyty z planu filmowego,

niepublikowane fotosy, stroje i broń z epoki oraz szkice, rzeźby i obrazy związane z filmami twórcy. Stoi tam nawet oryginalne krzesło reżyserskie, które towarzyszyło Hoffmanowi na wszystkich planach zdjęciowych.

Podczas wizyty w Zielonce można również udać się na dłuższy spacer lub wyprawę rowerową. Szlak rowerowy „Wokół Zielonki” rozpoczyna się przy skrzyżowaniu ulic Poniatowskiego i Wschodniej, biegnie obok Jeziora Czarnego i kończy się przy stacji kolejowej Zielonka Bankowa (więcej o szlaku zielonka.pl).

Hotel Trylogia, restauracja Dwór Rozłogi

ul. Poniatowskiego 46

tel. +48 22 799 72 10, trylogia.pl

📷 Na planie **Rejsu**: Wanda Stanisławska-Lothe (Kryśia Małoń), Irena Iżykowska (Sidorowska), Jan Himilbach (Sidorowski) i Zdzisław Maklakiewicz (inżynier Mamoń), fot. Jerzy Troszczyński/
FilMOTEKA Narodowa

JEZIORO ZEGRZYŃSKIE

Gustlik, inżynier Mamoń i przysmaki

Jeziro Zegrzyńskie ze względu na bliskość Warszawy stanowi naturalną bazę wypadową dla mieszkańców stolicy. To właśnie tutaj, nad brzegami Zalewu Zegrzyńskiego, Gustlik (Franciszek Pieczka) w generalskim mundurze uciekał przed Niemcami w serialu **Czterej pancerni i pies**, a Mamoń i Sidorowski (Zdzisław Maklakiewicz i Jan Himilbach) prowadzili słynny dialog o polskim filmie w komedii wszech czasów **Rejs**.

Wycieczkę możemy rozpocząć od tzw. Dzikiej Plaży w Nieporęcie, przy której powstały alejki spacerowe i niewielkie moło. Tutaj nie tylko popływamy, lecz także wypożyczymy sprzęt wodny i rowery. Oznaczona na niebiesko ścieżka rowerowa zaprowadzi nas do mostu na rzece Rządzy. Ścieżka wiedzie przez dębowy las oraz wał okalający jezioro i pozwala cieszyć się urokami różnorodnego krajobrazu. Można również dojechać do Serocka i stamtąd ruszyć na rowerową wyprawę do urokliwego Wąwozu Szaniawskiego. Aktywny pobyt nad Jeziorem Zegrzyńskim łączy w sobie przygodę filmową, historyczną i przyrodniczą. Jeśli podążymy śladami bohaterów **Czterech pancernych i psa**, trafimy do Fortu

Beniaminów, a przed Pałacem Radziwiłłów w Jadwisinie przypomnimy sobie serial **Londyńczycy**. Czekają na nas także przyjemności podniebienia. W Pałacu Zegrzyńskim warto skosztować pieczonej kaczki albo uraczyć się pyszną kawą. W menu restauracji okolic Nieporętu nierzadko pojawiają się dania kuchni kresowej, a hotel Warszawianka – oprócz znakomitej restauracji, pokoi dla gości i własnej plaży – oferuje pobyt w aquaparku.

Informacja Turystyczna Regionu Jeziora Zegrzyńskiego
jeziro.zegrzynskie.pl

Jeziro Zegrzyńskie i okolica na ekranie:

Lotna (1959);
Czterej pancerni i pies (1970);
Rejs (1969);
Hydrozagadka (1970);
Londyńczycy (2008–2009);
BrzydUla (2008–2009);
Czas honoru (2013).

📷 Plenery Puszczy Kampinoskiej posłużyły do scen z filmu

Pierścionek z orłem w koronie, na zdjęciu Jerzy Kamas, Bartosz Żukowski, Cezary Pazura i Rafał Królikowski, fot. Roman Sumik / Filмотeka Narodowa

KAMPINOSKI PARK NARODOWY

Rowerem przez puszcę

Wędrówki po Kampinoskim Parku Narodowym przynoszą turystom wiele niezapomnianych przeżyć, o zwykłym oderwaniu od hałaśliwej cywilizacji nie wspominając. Na szlakach spotykamy się z historią. To miejsce związane z powstaniem styczniowym i kampanią wrześniową 1939 roku. Wędrując, zobaczyć można także dostojnego łosia, skradającego się borsuka, a na bagnach brodzącego żurawia. Puszcza poprzecinana jest ścieżkami i szlakami rowerowymi. Najważniejszy z nich to Kampinoski Szlak Rowerowy liczący 145 kilometrów. W miejscowości **Granica** powstało kilka scen do dramatu w reżyserii Jerzego Skolimowskiego **Essential Killing**. Film miał międzynarodową obsadę, a w Granicy – konkretnie w Ośrodku Dydaktyczno-Muzealnym – nakręcono sekwencje z Emmannuelle Seigner i Vincentem Gallo. Uciekający przed prześladowcami główny bohater trafia do leśniczówki, gdzie otrzymuje pomoc od głuchoniemej Polki. Śladami Skolimowskiego poszli twórcy polsko-izraelskiej produkcji **Igor i żurawie**. Puszcza Kampinowska zagrała tu tereny Rosji. Granica jest dobrym miejscem na rozpoczęcie eskapady. Zbiegają się tutaj

turystyczne szlaki, można też zajrzeć do skansenu budownictwa puszczańskiego. A wokół jest co podziwiać, bo to najpiękniejsza część puszczy – różnorodna przyrodniczo, z łąkami, bagnami i malowniczymi wydrami, tak charakterystycznymi dla lokalnego ekosystemu. Urodę miejsca wykorzystali filmowcy, którzy na pustynnym obszarze położonym na obrzeżach puszczy (**Grochalskie Piachy**) nakręcili kilka sekwencji do filmu sensacyjnego **Operacja Samum**. W bezpośrednim otoczeniu Kampinoskiego Parku Narodowego, w lesie otaczającym **Leoncin**, Andrzej Wajda realizował najpierw sceny do **Brzeziny**, a blisko 40 lat później do **Pana Tadeusza**. To tutaj doszło do spotkania Tadeusza i Telimeny, świetnie zagranych przez Michała Żebrowskiego i Grażynę Szapołowską. Puszcza to także fragment historii Polski, czasami tej tragicznej. Jej świadectwem jest m.in. **cmentarz-mauzoleum w Palmirach**, gdzie miały miejsce egzekucje Polaków w czasie II wojny światowej.

Kampinoski Park Narodowy

kampinoski-pn.gov.pl

📷 W położonym niedaleko Konstancina dworze w Oborach kręcono serial **Panny i wdowy**. Na zdjęciu Maja Komorowska (Ewelina Lechicka), fot. Renata Pajchel/Filmoteka Narodowa

KONSTANCIN-JEZIORNA

Weekend w uzdrowisku

Konstancin-Jeziorna to idealne miejsce na weekendową eskapadę. Właściwie już wycieczka do położonego w centrum miasta parku zdrojowego może nam zająć cały dzień. Mnóstwo tutaj alei spacerowych, ścieżek rowerowych, placów zabaw, tarasów widokowych oraz urokliwych pomostów przerzuconych przez bagna. Warto też skorzystać z położonej w parku słynnej tężni solankowej, bo Konstancin to przecież uzdrowisko. I właśnie w parku zdrojowym najlepiej rozpocząć spacer po miasteczku.

W nawiązującej do architektury dworkowej Willi Malutka powstawała komedia **Żona dla Australijczyka** (ul. Wierzejewskiego 12F) z Wiesławem Gołasem w roli głównej. Zabytkowa Willa Amelin (ul. A. Walentynowicz, dawna Jaworskiego) widoczna jest w serialu **Rodzina Połanieckich**, gdzie udaje podwarszawskie letnisko. Po urokliwej ulicy Piotra Skargi, z zabytkowymi willami w tle, przechadzają się bohaterowie serialu **Czas honoru**. Na lądowisku w Konstancinie we wrześniu 2016 roku kręcono sceny do superprodukcji **Dywizjon 303** (filmowe Northolt pod Londynem, gdzie podczas wojny stacjonowali

polscy lotnicy). Miłośnicy dłuższych wycieczek mogą skorzystać z uroków pobliskiego rezerwatu Skarpa Oborska i niebieskim szlakiem obejść najbliższą okolicę.

📍 **Punkt Informacji Turystycznej w Konstancinie-Jeziornie**
ul. Józefa Piłsudskiego 42
tel. +48 22 484 20 36
konstancinjeziorna.pl

Konstancin na ekranie:

Żona dla Australijczyka (1963);
Brunet wieczorową porą (1976);
Rodzina Połanieckich (1979);
Pułkownik Kwiatkowski (1996);
Czas honoru (2008–2014);
Miasto 44 (2013);
Dywizjon 303 (2016);
Johnny (2022).

📷 Na planie
Ojca Mateusza
w Gliniance:
Artur Żmijewski
(ksiądz Mateusz
Żmigrodzki) i Piotr
Polk (inspektor
Orest Możejko),
fot. VIPHOTO/East
News

KOŚCIÓŁ W GLINIANCE

Odwiedziny u ojca Mateusza

Urokliwy drewniany kościółek św. Wawrzyńca w Gliniance niedaleko Otwocka jeszcze kilkanaście lat temu rzadko odwiedzali turyści. Oprócz parafian najczęściej zaglądali tutaj pątnicy wędrujący do otoczonego kultem obrazu Matki Bożej Glinieckiej. Obecnie barokową świątynię z Glinianki zna cała Polska, tutaj bowiem mieści się parafia ojca Mateusza, tytułowego bohatera serialu. Atrakcyjności tej okolicy dodaje Mazowiecki Park Krajobrazowy oraz płynąca przez wieś rzeka Świder, tworząca nieopodal malownicze przełomy.

Można z uśmiechem stwierdzić, że producenci serialu przenieśli Sandomierz do Glinianki. To właśnie tutaj grający głównego bohatera Artur Żmijewski wygłasza płomienne kazania, spowiada skruszonych parafian i rozwiązuje kryminalne zagadki. Ale na **Ojcu Mateuszu** nie kończy się filmowa historia tych okolic. W tym samym kościele kręcono także sekwencje do innego popularnego serialu – **Plebani**, a Glinianka grała w nim rolę parafii o nazwie Stara Wiosna.

Po obejrzeniu zabytkowej świątyni możemy zostawić samochód na pobliskim

rynczku i wybrać się na krótki spacer wzdłuż rzeki Świder. Szlak rozpoczyna się przy kościele, biegnie przez podworski park ze starymi dębami, Wolę Karczewską i dalej do najpiękniejszej części doliny Świdra, który tworzy malowniczy przełom. Przechodzimy przez wąski, urokliwy jar zwany Złotym Kanyonem, a wyprawę kończymy w miejscowości Rudki.

Parafia pw. św. Wawrzyńca

ul. Wawrzyniecka 149
tel. +48 881 735 553

🗣️ A to ciekawe!

Lokalnym specjałem Glinianki są tzw. sójki – paszteciki z drożdżowego ciasta wypełnione kapustą z grzybami, których wielkim fanem jest Artur Żmijewski, wcielający się w postać księdza detektywa.

📷 **Ogniem i mieczem:** pojedynek Wołodyjowskiego (Zbigniew Zamachowski) z Bohunem (Aleksandr Domogarov) nad Jeziorem Łackim, fot. Zenon Zybertowicz/ EastNews

ŁĄCKA

Śladami Izabelli Scorupco

Urokliwe położenie miasteczka i całej gminy w Gostynińsko-Włocławskim Parku Krajo-
brazowym, bogate przyrodniczo Jezioro Łac-
kie Małe i Jezioro Łackie Duże zachęcają do
weekendowych wyjazdów w te malownicze
okolice. Świadomość, że to właśnie w tym
miejscu pojedynkowali się Michał Wołodyjow-
ski i Bohun w superprodukcji **Ogniem i mie-
czem**, a piękna Helena zażywała kąpeli w tu-
tejszym jeziorze, tylko dodaje atrakcyjności
tamtejszym terenom. Pojezierze Łackie kusi
cennymi przyrodniczo pejzażami. To wszystko
sprawia, że od dawna do Łącka i okolic chęt-
nie zaglądają ekipy filmowe. W słynnym Sta-
dzie Ogierów Krzysztof Zanussi kręcił sceny
do swojego filmu **Cwał** z Mają Komorowską
w roli głównej. Ekipy filmowe przyciągał także
urokliwy neorenesansowy pałac z końca XIX
wieku zbudowany na zamówienie Mikołaja
Fuhrmana, właściciela dóbr łackich. Można go
zobaczyć w filmie przygodowym z 1960 roku
Szatan z siódmej klasy, w którym debiuto-
wała młodzieńka Pola Raksa. Kilka lat później
gościł w nim kapitan Kloss, czyli Stanisław
Mikulski, przy okazji realizowania odcinków
seriału **Stawka większa niż życie: Żelazny**

Krzyż i Podwójny nelson. Do dóbr dworskich
należała także Kaplica świętych Piotra i Pawła
(inna nazwa: Kaplica św. Huberta) położona
nad Jeziorem Łackim Dużym, którą można
zobaczyć we wspomnianym **Podwójnym
nelsonie**. Kapliczka zagrała również w fil-
mie Jerzego Hoffmana **Ogniem i mieczem**.
To właśnie w jej pobliżu pojedynkowali się
Michał Wołodyjowski i Bohun (Zbigniew Za-
machowski i Aleksandr Domogarov). Uroki
Jeziora Łackiego Dużego podziwiać można
w scenie kąpeli pięknej Heleny Kurcewiczów-
ny, w którą wcieliła się Izabella Scorupco.

Centrum Informacji Turystycznej

ul. Stary Rynek 8, Płock
tel. +48 24 367 19 44
turystykaplock.eu

Łąck na ekranie:

Szatan z siódmej klasy (1960);
Stawka większa niż życie (1967);
Cwał (1995); **Ogniem i mieczem** (1999);
Marszałek Piłsudski (2000).

📺 Scena z filmu **Pierścionek z orłem w koronie**.
Od lewej: Cezary Pazura (porucznik Kosior), Rafał Królikowski (Marcin), Jerzy Kamas (pułkownik „Prawdź”), fot. Roman Sumik/
Filmoteka Narodowa

MIŃSK MAZOWIECKI

Przystanek nad Srebrną

Co łączy wybitnego reżysera Andrzeja Wajdę, słynnego aktora naturšczyka Jana Himilśbacha i twórcę legendarnej Piwnicy pod Baranami Piotra Skrzyneckiego? Losy każdego z nich były związane z Mińskiem Mazowieckim, a miasto do dzisiaj kultywuje pamięć o tych artystach. Jan Himilśbach doczekał się nawet własnego, organizowanego najczęściej we wrześniu, festiwalu.

Zwiedzanie warto zacząć w okolicznych Górach Łańcuchowych, paśmie malowniczych wydm porośniętych sosnami. Parkujemy samochód przy rezerwacie Bagno Pogorzel i dalej wędrujemy do Góry Skorinowej. Spacer po samym Mińsku najlepiej rozpocząć od malowniczego Parku im. Dernałowiczów. Uroku temu miejscu dodaje barokowo-klasycystyczny pałac oraz rzeka Srebrna. Przed pałacem Arkadiusz Czerepach udzielał wywiadu telewizyjnego w serialu **Ranczo**. Nieopodal, przy ulicy Kościelnej, stanął oryginalny przystanek autobusowy, który ma przypominać o realizowanym tutaj dziele Andrzeja Wajdy **Brzezina**. Lokalizacja filmowego przystanku nie jest przypadkowa: w kamienicy przy ulicy Kościelnej 4 wybitny reżyser

nakręcił sceny do **Pierścionka z orłem w koronie**, a na pobliskim Starym Rynku do **Brzeziny**. Plenery ulicy Mireckiego wykorzystwała Agnieszka Holland w filmie wojennym **Europa, Europa**.

Kto chce dzień zakończyć aktywnie, ten może skorzystać z miejskiego aquaparku z lodowiskiem.

📍 Muzeum Ziemi Mińskiej w Mińsku Mazowieckim

ul. Stefana Okrzei 16
tel. +48 25 752 25 81
mzm-minskmaaz.pl

📺 Mińsk Mazowiecki na ekranie:

Śluby ułańskie (1934);
Brzezina (1970);
Europa, Europa (1991);
Pierścionek z orłem w koronie (1992);
Ranczo (2014);
Minuta ciszy (2022).

📷 Na planie filmu **1920. Bitwa Warszawska**, reżyseria Jerzy Hoffman. Na zdjęciu Adam Ferency (czekista Bykowski) i Olga Kabo (Sofia Nikołajewna), fot. Czesław Czapliński/FOTONOVA

MUZEUM ARCHITEKTURY DREWNIANEJ W NOWEJ SUCHEJ

Śluby w skansenie

Niewielka Nowa Sucha nieopodal Siedlec jeszcze kilkadziesiąt lat temu kojarzyła się głównie z malowniczym położeniem nad rzeczką Kostrzyn. Dziś słynie także ze skansenu, którego pomysłodawcą był profesor Marek Kwiatkowski, długoletni dyrektor warszawskich Łazienek. Z pomocą swojej żony Marii doprowadził do powstania Muzeum Architektury Drewnianej Regionu Siedleckiego, którego centralnym punktem jest morderzewiowy dwór z 1743 roku. Oprócz dworu w skansenie możemy zobaczyć między innymi oficynę dworską, stajnię, budynek organistówki z połowy XIX wieku i ponadstuletnią karczmę plebańską.

Filmowcy szybko zainteresowali się skansenem, w którym przybywało eksponatów. Jan Jakub Kolski zachwyił się historyczną architekturą i okolicą do tego stopnia, że umieścił

tutaj plan filmowy **Pornografii** – adaptacji powieści Witolda Gombrowicza. Filip Bajon pracował w tym miejscu nad ekranizacją **Ślubów panieńskich** z udziałem Macieja Stuhra i Marty Żmudy-Trzebiatowskiej, a Jerzy Hoffman nad superprodukcją **1920. Bitwa Warszawska**. W serialu **Szatan z siódmej klasy** widzowie rozpoznają dwór Cieszkowskich, park oraz budynek organistówki. W skansenie powstawały także zdjęcia do serialu **Niepewność** (2024) w reżyserii Waldemara Szarka o miłości młodego Mickiewicza.

Muzeum Architektury Drewnianej Regionu Siedleckiego

Nowa Sucha, Grębków
tel. +48 604 095 147
sucha.podlasie.pl

📍 18 km na północ znajduje się pięknie położony Zamek Zbrojownia Liw, a tuż obok malownicze miasto Węgrów, gdzie w zakrystii Bazyliki Mniejszej podziwiać można magiczne Lustro Twardowskiego.

Scena z **Przedwiośnia**. Wjazd Cezarego Baryki do Nawłoci, pierwszy z prawej w roli głównej Mateusz Damięcki, fot. Wojtek Stein/Reporter

MUZEUM WSI RADOMSKIEJ

Cezary Baryka w skansenie

Filip Bajon, reżyser ekranizacji **Przedwiośnia**, powieści Stefana Żeromskiego, nakręcił w Muzeum Wsi Radomskiej kilka ważnych scen do swojego filmu. Na pytanie, dlaczego wybrał właśnie Radom, stwierdził zwięźle, że jest to „teren najmniej skansenowaty, za to najbardziej prawdziwy, obrazowy”. I to jest chyba najlepszy opis tego miejsca. Bo radomski skansen żyje przez cały rok i możemy się w nim poczuć tak, jakbyśmy nagle znaleźli się w majątku ziemskim sprzed stu lat – tutaj stoi osiemnastowieczny dworek, tam chłopskie zagrody z Jastrzębi, Kłonówka i Chomentowa, nieopodal zespół wiatraków, dworski spichlerz oraz młyny wodne z Zajączkowa i Zofiówki. Nie mogło zabraknąć również zabytkowego

drewnianego kościoła. W sumie blisko 70 różnych obiektów położonych na 32 hektarach. Twórcy **Przedwiośnia** nakręcili w muzeum sceny rozgrywające się w Chłodku, czyli – jak pamiętamy z lektury książki Żeromskiego – folwarku położonym niedaleko Nawłoci. Ekipa filmowa utrwaliła sekwencje porannego spaceru Cezarego Baryki (Mateusz Damięcki), podczas którego spotyka on Wandzię, oraz spotkanie głównego bohatera z księdzem przy grobie Karoliny.

W skansenie zrealizowano także scenę wyprawy Cezarego na wieś, kiedy zagląda do zagród i przygląda się życiu chłopstwa. Filmowcy wykorzystali również osiemnastowieczny dworek z Pieczysk, jeden z ciekawszych eksponatów muzeum. Jest kryty gontem, wybudowany z modrzewiowych bali, ale nie tylko z zewnątrz prezentuje się okazale – w środku możemy zobaczyć stylowe dziewiętnastowieczne meble oraz fortepian warszawskiej firmy Fryderyka Bucholtza.

Skansen na ekranie:

Szwadron (1992); **Przedwiośnie** (2000);
Historia Kowalskich (2008);
Rok 1863 (2012); **Sen o Warszawie** (2013);
Komendant Zagończyk (2016);
Kurier (2018); **Stulecie Winnych** (2018);
Johnny (2022).

Centrum Informacji Turystycznej

Pl. Dworcowy 2 (budynek dworca PKP)
tel. +48 48 360 06 10, cit.radom.pl

📺 Kadr z filmu
Pułownik Kwiatkowski/
FilMOTEKA
Narodowa

PAŁAC MAŁA WIEŚ

Sentymentalna podróż w przeszłość

Zwiedzanie Mazowsza można rozpocząć w samym jego sercu – od pałacu w Małej Wsi, obecnie obiektu hotelowego. Ten przepiękny klasycystyczny gmach był świadkiem wielu wydarzeń ważnych zarówno dla polskiej historii, jak i kinematografii. Niegdyś mury pałacu były siedzibą wielkich rodów szlacheckich i książęcych: Walickich, Zamoyskich, Lubomirskich oraz Morawskich. To właśnie w okolicach pałacu zaczęła się historia polskiego sadownictwa. Pałac zawsze słynął ze swej gościnności. Dawniej przebywali w nim poeta Julian Ursyn Niemcewicz czy polityk Władysław Gomułka. Miejsce to uwielbiała aktorka Nina Andrycz, która była główną inicjatorką budowy pierwszego pokoju kąpielowego. Klasycystyczna architektura zabytku, okalający go angielski park z pomnikami przyrody, rodzinnym mauzoleum i Stawem Wielkim urzekły również twórców związanych z polską kulturą. Eleganckie komnaty i przepiękne tereny zielone wielokrotnie służyły jako plan zdjęciowy. Przed wojną w pałacu kręcono sceny do słynnej komedii **Ada! To nie wypadła!** Konrada Toma z Łodą Niemirzańką w roli tytułowej. W filmie jest mnóstwo rewelacyjnych piosenek, chętnie

śpiewanych do dzisiaj! Pałacowe scenerie były również tłem dla takich filmów jak **Trędowata** oraz **Nad Niemnem**, który przez wielu krytyków uważany jest za najbardziej udaną ekranizację polskiej powieści. Białą Bramę uwieczniono w horrorze **Widziadło**. Swojego epizodu filmowego doczekał się również pokój z łazienką. Realizowana była tam słynna scena z płaczącym Markiem Kondratem w filmie **Pułownik Kwiatkowski**.

Pałac Mała Wieś

Mała Wieś 40, 05-622 Belsk Duży
tel. +48 782 40 40 40, palacmalawies.pl

Filmowy spacer po pałacu i jego okolicach:

Ada! To nie wypadła! (1936)
Lawa (1989)
Trędowata (1976)
Widziadło (1984)
Nad Niemnem (1986)
Pułownik Kwiatkowski (1995)
Ślub doskonały (2023)

📷 Wnętrza Pałacu w Jabłonnie zagrały w filmie **Sceny nocne** w reżyserii Marka Nowickiego, na pierwszym planie Leon Niemczyk i Jadwiga Teresa Stępień, fot. Roman Sumik / FilMOTEKA Narodowa

PAŁAC W JABŁONNIE

Hans Kloss z wizytą w pałacu

Osiemnastowieczny Pałac w Jabłonnie przyciąga niezwykle ciekawą historię. Tutaj mieszkował król Stanisław Poniatowski, a biskup płocki – fundator rezydencji – podarował ją swojemu bratankowi, księciu Józefowi Poniatowskiemu. Posiadłość Poniatowskich pod Warszawą kusi wielohektarowym parkiem w stylu angielskim z licznymi alejami spacerowymi, ścieżkami rowerowymi i ponadstuletnim drzewostanem. Dla miłośników seriali ważna jest pewnie jeszcze jedna informacja: w Sali Balowej pałacu Marta Mostowiak wzięła ślub z Andrzejem Budzyńskim w serialu **M jak miłość**.

Zespół pałacowo-parkowy w Jabłonnie gościł wiele ekip filmowych. Janusz Majewski kręcił tutaj sceny zabawy sylwestrowej w komedii **Excentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy**. Po parkowych alejkach przechadzał się również Artur Żmijewski w **Ojcu Mateuszu**, bo zabytkowa rezydencja została wykorzystana w kultowym serialu jako siedziba biskupa. W Oranżerii i Sali Pompejańskiej powstały sceny do dramatu sensacyjnego **Hans Kloss. Stawka większa niż śmierć** z udziałem Stanisława Mikulskiego i Emila Karewicza. Pałac pełni funkcję centrum konferencyjnego,

dysponuje także hotelem i restauracją. W Sali Balowej regularnie organizowane są koncerty muzyki poważnej. W okolicy można skorzystać z licznych tras rowerowych. Przy miejscowej piaskarni, około kilometr od pałacu, rozpoczyna się jeden z najciekawszych szlaków rowerowych biegnący wałem przeciwpowodziowym wzdłuż Wisły.

Pałac w Jabłonnie

05-110 Jabłonna, ul. Modlińska 105
palacjablonna.pl

Pałac na ekranie:*

M jak miłość (2000–);
Oficer (2004–2005);
Ojciec Mateusz (2008–);
39 i pół (2008–2009);
Usta usta (2010–2011);
Hans Kloss. Stawka większa niż śmierć (2012);
Excentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy (2015).

* wybrane tytuły

📷 Kadr z filmu **Znachor**. Na zdjęciu Maria Homerska i Igor Śmiałowski (hrabiostwo Eleonora i Stanisław Czyński) przed pałacem w Radziejowicach, fot. Roman Sumik, FilMOTEKA Narodowa

PAŁAC W RADZIEJOWICACH

Roman Wilhelm i piękne arystokratki

Położone w południowo-zachodniej części województwa mazowieckiego Radziejowice przyciągają urokliwie położonym klasycystycznym pałacem, a także otaczającą miasteczko Puszcza Jaktorowską.

Zespół pałacowy w Radziejowicach ma bogatą historię, sięgającą XV wieku. Obecnie mieści się w nim Dom Pracy Twórczej, w którym tętni życie kulturalne. Pałac rozsławiły liczne produkcje filmowe. Jeszcze przed wojną, w 1928 roku, miał premierę dramat kostiumowy w reżyserii Ryszarda Ordyńskiego **Pan Tadeusz**. W serialu **Kariera Nikodema Dyzmy** w pałacu spotykały się piękne arystokratki z tajemniczej łąki, które

urządziły tutaj orgię z udziałem Wielkiego Trzynastego czyli Romana Wilhelmi. Widzowie mogli też podziwiać radziejowicką posiadłość w filmie Jerzego Hoffmana **Znachor** (1981). Pałac zagrał w nim rezydencję hrabiostwa Czyńskich. Właśnie tam młody hrabia Leszek Czyński dowiedział się, że jego ukochana przeżyła wypadek motocyklowy i stamtąd wyruszył powozem pełnym róż na spotkanie z dziewczyną.

Dom Pracy Twórczej w Radziejowicach

ul. Sienkiewicza 4
tel. +48 46 857 71 75
palacradziejowice.pl

📍 W pobliskim parku na tyłach Dworu Modrzewiowego eksponowana jest wspaniała galeria rzeźb plenerowych. To dzieła tak wybitnych twórców, jak Xawery Dunikowski, Alfons Karny czy Gustaw Zemła. Wiele emocji wzbudza „Arka” Józefa Wilkonia, przez którą można dosłownie przejść, a także „Skrzydłata brama z Teatru Narodowego” tegoż artysty.

Pałac na ekranie:

Pan Tadeusz (1928);
Lalka (1968);
Kariera Nikodema Dyzmy (1980);
Znachor (1981);
Kto nigdy nie żył (2006);
Wichry Kołomyi (2009).

📷 Na planie **Nocy i dni** w Seroczynie: Karol Strasburger (klęczący Józef Toliboski) i Jadwiga Barańska (Barbara Niechcic, w środku, na pierwszym planie), fot. Filмотeka Narodowa

SEROCZYN

W krainie *Nocy i dni*

Leżący we wschodniej części województwa mazowieckiego Seroczyn przyciąga turystów bogactwem przyrody. Nieopodal rośnie prastary las, a rezerwat Dąbrowy Seroczyńskie i Kulak kuszą widokiem rozłożystych dębów i buków, tajemniczymi uroczyskami i stawami. Jeden z nich kojarzy chyba większość dorosłych Polaków, bo to w nim Karol Strasburger zbierał nenufary dla Jadwigi Barańskiej w serialu oraz filmie **Noce i dni**. Filmowy staw niewiele się zmienił od tamtego czasu, a co najważniejsze – nadal kwitną na nim nenufary.

Naszą wyprawę możemy rozpocząć od zabytkowego parku z okazałymi jesionami, klonami i kasztanowcami. Znajdziemy go na południowym skraju wioski, obok neorenesansowego pałacyku Edmunda Wernera. W części wsi noszącej nazwę Adamiec scenografowie postavili dworek Niechciców. Przed budynkiem wykopano staw, a nieopodal posadzono 300 wierzb. Tak Seroczyn ucharakteryzowano na filmowy Serbinów.

Na amatorów wycieczek rowerowych czeka Trasa Wodyńska – przebiegający między

innymi przez Wodynie, Seroczyn i Kołodziej szlak rowerowy, który wiedzie przez historyczne miejsca w południowo-zachodniej części powiatu siedleckiego. Po drodze, w rezerwacie Kulak, możemy zrobić sobie krótką przerwę i zobaczyć pamiętny staw z **Nocy i dni**. Więcej o szlaku: turystyka.siedlce.pl

Centrum Informacji Turystycznej

ul. Pułaskiego 7, Siedlce
tel. +48 535 068 593
pttksiedlce.pl

📷 Skansen w Kuligowie nad Bugiem, plener wielu produkcji filmowych

SKANSEN KULTURY LUDOWEJ I ZIEMIANSKIEJ W KULIGOWIE

Filmowy skansen nad Bugiem

W Kuligowie, nad rzeczonym rozlewiskiem, znajduje się Skansen Kultury Ludowej i Ziemiańskiej. Mimo że miejsce to opowiada historię czasów minionych, dziś nadal tętni życiem. Pomysłodawcą przedsięwzięcia jest Wojciech Urmanowski, który tworzenie swojej kolekcji rozpoczął od gromadzenia rodzinnych pamiątek. Zapragnął, aby dorebek kulturalny i materialny wsi mazowieckiej zachował się dla przyszłych pokoleń. Na pewno pomoże w tym fakt, że skansen zapisał się na kartach polskiej kinematografii. Stanowił scenerię do filmów **Jasminum** oraz **Pornografia** na podstawie powieści Witolda Gombrowicza w reżyserii Jana Jakuba Kolskiego. Ponad 1000 eksponatów, z których wiele grało też w filmie **Zemsta** Andrzeja Wajdy, można podziwiać w przydrożnej kuźni, spichlerzu, stodole, oborze, wozowni i warsztatach, w których prezentowane są różne techniki wyrobnicze. Dworek drobnoszlachecki o niezapomnianej atmosferze oraz prawdziwa wiejska chata zapierają dech w piersiach. Goście zachwycają się także okazałymi rzezbami Marka

Gołaszewskiego wykonanymi w drewnie za pomocą piły spalinowej.

Po wizycie w skansenie warto udać się na spacer nad rzekę. Tutejsze łąki również tworzyły filmową historię tego miejsca – posłużyły jako sceneria do końcowej sceny filmu Stanisława Tyma **Ryś**. Stały element nadbużańskich pejzaży stanowią też pływające nenufary, niezwykle podobne do tych zrywanych przez Józefa Toliboskiego dla Barbary Niechcic w kultowej scenie z **Nocy i dni**.

Skansen w Kuligowie

ul. Kręta 4, tel. +48 604 455 524
skansen.powiatwolominski.pl

Kuligów na ekranie:

Pierścienek z orłem w koronie (1992);
Zemsta (2002);
Pornografia (2003);
Jasminum (2006);
Ryś (2007);
Ranczo (2014).

MAZOWIECKI SYSTEM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

WARSZAWA

Centrum Warszawskiej Informacji Turystycznej****

Stołeczne Biuro Turystyki,

Pałac Kultury i Nauki (wejście od ul. Emilii Plater)

Pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa

tel. +48 503 033 720

warsawtour.pl

Warszawskie Centrum Informacji Turystycznej**

Pl. Zamkowy 1/13, 00-267 Warszawa

tel. +48 22 635 18 81

wcit.waw.pl

PŁOCK

Centrum Informacji Turystycznej***

ul. Stary Rynek 8, 09-400 Płock

tel. +48 24 364 99 90, +48 24 367 19 44

turystykaplock.eu

SIEDLCE

Centrum Informacji Turystycznej****

ul. Pułaskiego 7, 08-110 Siedlce

tel. +48 535 068 593

pttksiedlce.pl

RADOM

Centrum Informacji Turystycznej (MOSiR)****

Pl. Dworcowy 2, 26-600 Radom

tel. +48 48 360 06 10, +48 793 456 783

cit.radom.pl

IŁŻA

Punkt Informacji Turystycznej –

Centrum Kultury i Turystyki**

Pl. 11 Listopada 2, 27-100 Iłża

tel. +48 537 458 111

turysta.ilza.pl

KORCZEW

Punkt Informacji Turystycznej*

ul. Księdza Brzóska 20a, 08-108 Korczew

tel. +48 25 631 20 22

tygiel dolinybugu.pl

KOZIENICE

Punkt Informacji Turystycznej Kozienickiego Domu Kultury****

ul. Warszawska 29, 26-900 Kozienice

tel. +48 48 611 07 50

dkkozienice.pl

MOŚCIBRODY

Punkt Informacji Turystycznej**

ul. Mościbrody 52, 08-112 Mościbrody

tel. +48 600 369 056

dwormoscibrody.pl

NOWY DWÓR MAZOWIECKI

Centrum Informacji Turystycznej****

ul. Bałki Murmańskiej 164

05-160 Nowy Dwór Mazowiecki

tel. +48 664 775 326

3rzeki.pl

OSTRÓW MAZOWIECKA

Punkt Informacji Turystycznej*

ul. 3 Maja 68, 07-300 Ostrów Mazowiecka

tel. +48 29 645 71 00

powiatostrowmaz.pl

PUŁTUSK

Punkt Informacji Turystycznej w Pułtusk przy Muzeum Regionalnym**

ul. Rynek 43, 06-100 Pułtusk

tel. +48 23 692 51 32

pultusk.pl

SANNIKI

Punkt Informacji Turystycznej***

ul. Warszawska 142, 09-540 Sanniki

tel. +48 24 268 11 08

ecasanniki.pl

SZYDŁOWIEC

Punkt Informacji Turystycznej***

Rynek Wielki 5a, 26-500 Szydłowiec

tel. +48 48 326 20 54

szydlowiec.pl

WARKA

Punkt Informacji Turystycznej w Muzeum Pułaskiego**

ul. K. Pułaskiego 24, 05-660 Warka

tel. +48 48 667 22 67

muzeumpulaski.pl

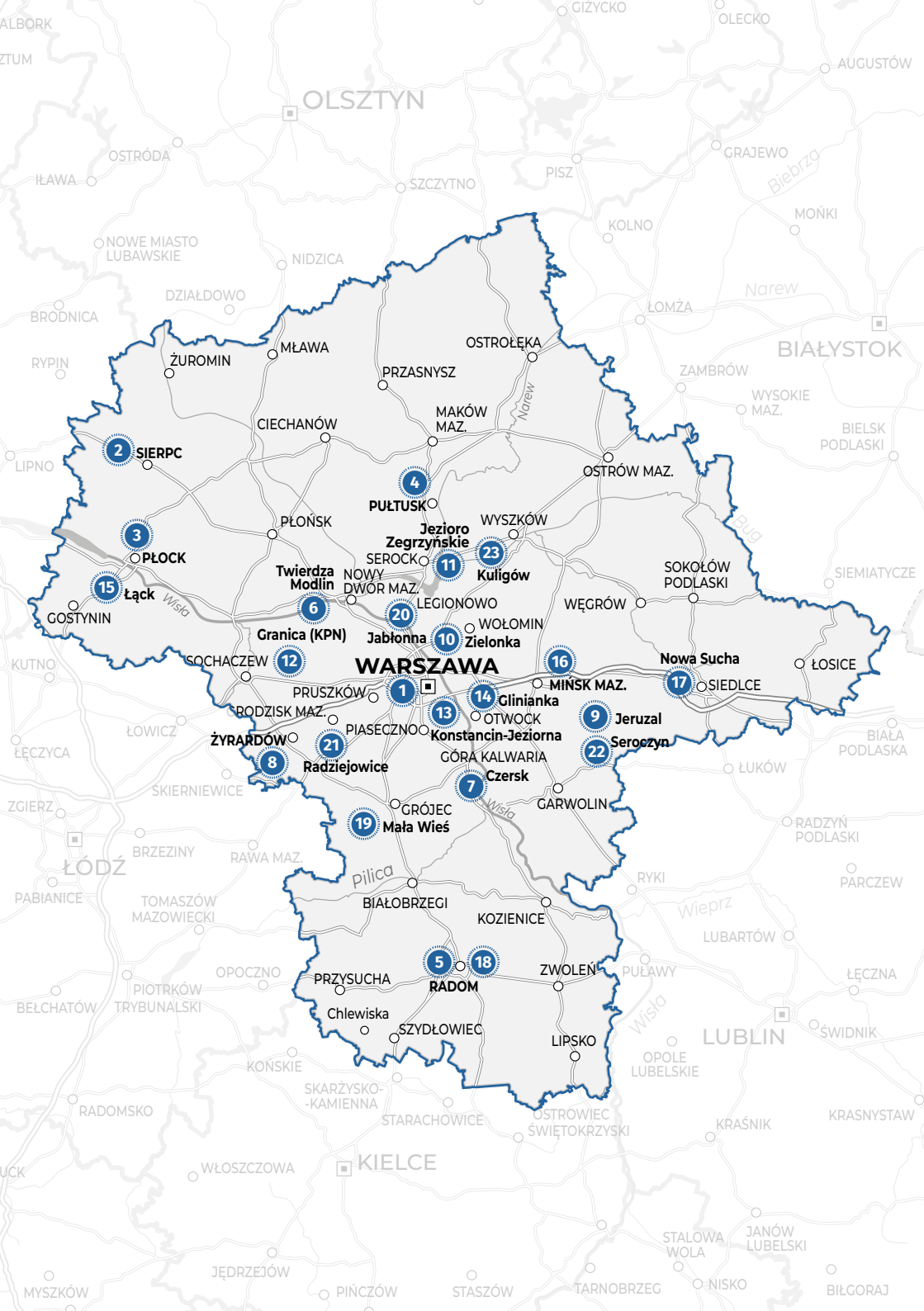
ŻYRARDÓW

Centrum Informacji Turystycznej***

ul. 1 Maja 45, 93-300 Żyrardów

tel. +48 46 854 24 24

resursa.zyrardow.pl

Poznaj inne szlaki:

Szlak Książąt
Mazowieckich

Szlak Bitwy
Warszawskiej 1920

Industrialne
Mazowsze

Szlak
Chopinowski

Fundusze Europejskie
dla Mazowsza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Mazowsze.
serce Polski

Publikacja realizowana w ramach projektu pn. „Rozwój oferty szlaków turystycznych Mazowsza”
współfinansowanego z Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027